

SKUPAJ PIŠEMO ZGODBE NAJLEPŠEGA MESTA

DR. JANEZ POKLUKAR

GORENJEC,
KI SE VEDNO ZNOVA
VRAČA V LJUBLJANO

Ljubljana

**TUDI STAREJŠI TELOVADIJO DOMA. UGOTAVLJAMO, DA PODJETNIŠKI DUH
MESTA NI ZAPUSTIL NITI MED EPIDEMIJO. POSLUŠAMO NOV RADIO MLADIH.
IN, STE SE ŽE SPREHODILI PO PREUREJENEM MIKLOŠIČEVEM PARKU?**

27 Čaj po ljubljansko

Čajanke so bile nepogrešljiv del kulturnega in umetniškega življenja predvojnega meščanstva v Ljubljani.

30 Nove poslovne ideje

Mladi bodoči podjetniki imajo v okviru projekta Podjetno nad izzive v Ljubljanski urbani regiji že kaj pokazati.

32 Ljubezen je najboljša začimba

Erika in Maxx sta se v Ljubljano preselila iz Milana.

06 Kaj bo nastalo iz gline?

»Vsaka glina ima svoj karakter,« pravi Anja Slapničar, oblikovalka keramike.

07 Občasno še zakurijo na ognjišču

Po 46 letih je ogenj na Šmarni gori skorajda ugasnil, a nova gospodarica gostilne Ledinek ne obupa.

08 Cepljenje se je začelo

Tričlanske ekipe na Gospodarskem razstavišču opravijo kar 20 cepljenj na uro.

09 Naj se predstava nadaljuje

Čeprav je MGL zaprt, igralci intenzivno vadijo in se tako pripravljajo na čas, ko bodo spet lahko zaigrali pred živim občinstvom.

10 Rog - graditi prihodnost mesta

Kaj se bo dogajalo v Centru Rog čez dobra tri leta?

12 Sprehod skozi prenovljeno šolo

Otroci so se vrnili v prenovljeno Osnovno šolo Nove Fužine, kjer ima prostore tudi enota vrtca Pedenjped Šlik šlak.

14 Lično urejeno

Končali smo prenovno Tavčarjeve ulice in uredili Miklošičev park.

15 Aktivni tudi med epidemijo

Če ne moremo vaditi skupaj v živo, lahko prek spleta.

18 Ljubljčan

Gorenjec Dr. Janez Poklukar je z Ljubljano tesno povezan že od študentskih let, vez s prestolnico pa neguje tudi pri svojih petih otrocih.

22 Solidarnost

Tri razmišljanja o pomoči, zakaj je ta dobra za obe strani in kakšna je njena prihodnost.

24 Pomoč

Kam se lahko v tiski obrnemo po pomoč?

26 Spletne Nedelce

Vabljeni na nedeljski otroški program Vodnikove domačije Šiška!

Ljubljana

Februar 2021

Izdajatelj:

Mestni svet Mestne občine Ljubljana, Mestni trg 1

Zanj:

župan Zoran Jankovič

Uredniški odbor:

Marjan Sedmak (predsednik), Urška Honzak, Ida Medved, mag. Verica Šenica Pavletič, Lada Zei

Odgovorni urednik:

dr. Uroš Grilc

Kontakt:

revija.ljubljana@ljubljanasi

Lektorica:

Renata Vrčkovnik

Vsebinski koncept, oblikovna zasnova, uredniško svetovanje in prelom:

PM, poslovni mediji

Naslov uredništva:

Revija Ljubljana, Mestni trg 1, Ljubljana

Slika na naslovnici:

Jani Ugrin

Tisk:

Salomon, d. o. o.

Naklada:

126.000 izvodov

Natisnjeno na okolju prijaznem papirju. Revijo brezplačno prejme vsako gospodinjstvo v Mestni občini Ljubljana.

ISSN 1318-797x

Nina Gaspari

podjetnica, učiteljica joge in podkasterka

Ljubljana, hvala, da si moj dom

Ko sem bila stara dvanajst let, smo se z družino iz Ljubljane preselili na slovensko obalo. Takrat sem mesto, ki je bilo v mojem srcu vedno moj dom, zapustila prvič, in najin razhod je bil boleč. Vanj sem se vrnila ob vstopu v študijsko obdobje in ga ponovno za kratek čas zapustila, ko sem želela okusiti življenje v svetovni prestolnici. V dobrega pol leta me je londonski ritm naučil ceniti in spoštovati dom, moje mesto, mojo Ljubljano. Vse tiste majhne reči, ki so se mi še nedolgo nazaj zdele omejujoče majhne, sem sredi angleške prestolnice najbolj pogrešala. Ljubljano, ki je majhna in ravno prav velika, da se v njej izgubim, ko potrebujem mir, ali hitro srečam poznani obraz, ko si želim družbe in klepeta.

Ljubljana se je v zadnjih letih iz sramežljivega dekleta razvila v svetlečo evropsko gospodično, ki samozavestno gradi svoj edinstveni karakter. Mesto je našlo najlepše ravnotežje med urbanih utripom in sproščenim obmestnim živzavom. Zelena, čista in varna. Ljubljana smo predvsem ljudje, odprti, nasmejani in odkritosrčni. Tisti, ki v mestu od nekdaj živijo, tisti, ki smo se vanj vrnili, in naši novi sosedi, ki so v Ljubljani našli svoj dom. Prav vsak od nas Ljubljani dodaja pomemben košček v mozaiku sodobnega mesta, ki s svojimi potmi prijateljstva in sprejemanja ponuja pomemben obroč, ki drži naše mesto skupaj.

Prav ta preplet, ki ga v sebi nosi Ljubljana, mi je v zadnjih mesecih ponudil močan objem, ko sem ga, kot verjetno

večina od nas, najbolj potrebovala. Strast po odkrivanju tujih mest in dežel je nadomestilo vsakodnevno potovanje po novih poteh, obiskovanje koticov, ki sem jih zadnjič videla v zgodnjem otroštvu, ter izgubljanje občutka za prostor in čas med številnimi sprehodi po mestu in njegovih neštetih zelenih površinah.

Zadnjih šest let utrip mesta in ljudi, ki v njem živimo in ga sooblikujemo, najraje opazujem na obrazih obiskovalcev brezplačnih ur joge, ki jih vodim v mestu ob poletnih večerih. Na jasi Tivolija, tik ob promenadi, ki nam ponuja prijetno senco pod mogočnimi drevesi, ali na mestni plaži na Špici, kjer se nam občasno pridružijo pozdravi mimoidočih, ki se z ladjico po Ljubljani pripeljejo mimo. Ko se na poletni večer s pogledom sprehodim po na desetine nasmejanih obrazov prijateljev, znancev in popolnih neznancev, vidim tisto Ljubljano, ki sem jo od nekdaj čutila. Toplo in prijazno, veselo in igrivo, ponosno in vključujočo. Mesto, ki objame vsakega, ki v njem najde svoj dom, in s tem ustvari prostor, ki ga je zanimivo odkrivati prav vsak dan v letu.

Pravijo, da je Ljubljana najlepše mesto na svetu. Zame je tudi najlepši joga studio na svetu, moje pristanišče in umirjena oaza v podivjanem svetu. Je tudi mesto tisočerih nasmehov, prijaznih pogledov, neskončnih poti, novih priložnosti in spoznanj. Vrnitev v Ljubljano je bila moja najboljša življenjska odločitev, za katero sem si bila v zadnjem letu še posebej hvaležna.

Nepremično premoženje Mestne občine Ljubljana

Pri razpolaganju in upravljanju z nepremičnim premoženjem je treba ravnati v skladu z veljavno zakonodajo, ki ureja to področje, in v skladu z načeli ravnanja s stvarnim premoženjem države in samoupravnih lokalnih skupnosti. Mestna občina Ljubljana vsem zainteresiranim omogoča vpogled v načrtovane prodaje in oddaje nepremičnin, ki so v njeni lasti, s spletno aplikacijo Nepremičnine MOL (ljubljana.si/sl/moja-ljubljana/nepremicnine-mol), kjer je tudi v celoti opisano ravnanje z nepremičnim premoženjem. DDV ni vključen v ceno.

PRODAMO

STANEŽIČE

Izključna cena: 130.944 €

Zemljišči s parc. št. 1225/3 in parc. št. 1265/2 v skupni izmeri 744 m²

KAŠELJ

Izključna cena: 398.800 €

Zemljišče s parc. št. 106/15 v izmeri 1994 m²

BEŽIGRAD

Izključna cena: 487.750 €

Zemljišča s parc. št. 804/3, parc. št. 804/4, parc. št. 808/2 v skupni izmeri 1951 m²

KAŠELJ

Izključna cena: 131.250 €

Zemljišče s parc. št. 96/11 v izmeri 875 m²

KAŠELJ

Izključna cena: 139.000 €

Zemljišče s parc. št. 695 v izmeri 556 m²

ZADOBROVA

Izključna cena: 86.000 €

Zemljišče s parc. št. 553/2 v izmeri 421 m² in solastniški delež do 1/2 parc. št. 553/6 v celotni izmeri 131 m²

Solastniški delež na stavbi in zemljišču

Dunajska cesta 230, Ježica

Izključna cena: 195.000 €

Mestna občina Ljubljana

Komisija za priznanja vabi k predlaganju kandidat in kandidatov za:

- podelitev naziva častni meščan oziroma častna meščanka glavnega mesta Ljubljana,
- nagrado glavnega mesta Ljubljana ter
- plaketo glavnega mesta Ljubljana.

Kandidate in kandidatke za naziv častni meščan oziroma častna meščanka glavnega mesta Ljubljana je mogoče predlagati vse leto, za leto 2021 pa bodo upoštevane candidature, vložene do 31. 3. 2021. Kandidate in kandidatke za nagrado glavnega mesta Ljubljana in plaketo glavnega mesta Ljubljana je mogoče predlagati do 1. 3. 2021.

Razpis in obrazci so do izteka prijavnega roka dosegljivi na ljubljana.si/sl/razpisi-razgrnitve-in-javne-objave in v prostorih Glavne pisarne Mestne občine Ljubljana na Mačkovi ulici 1.

Vpis otrok v javne vrtce na območju Mestne občine Ljubljana za šolsko leto 2021/2022

Vpis bo potekal v vseh ljubljanskih javnih vrtcih **od 1. do 15. marca 2021**. Vlogo za vpis pošljite po priporočeni ali e-pošti na naslov vrtca, ki je vaša prva izbira. Če bo v vašem vrtcu vpisanih več otrok, kot je v njem prostih mest, bo o sprejetju odločala komisija za sprejem otrok v vrtec.

Komisije bodo zasedale od 30. marca do 1. aprila 2021. Po zasedanju komisij bodo v petek, 6. aprila 2021, poslali obvestila o sprejetju otroka v vrtec oziroma o uvrstitvi na čakalni seznam. Po končanih postopkih sprejetja otrok v vrtce se bodo čakalni sezname iz vseh vrtcev združili v centralni čakalni seznam, tako da se prednostni vrstni red oblikuje po doseženem številu točk, ki ga je določila komisija za sprejem v posameznem vrtcu.

Dodatne informacije o vpisu so dostopne tudi na spletni strani Mestne občine Ljubljana na povezavi ljubljana.si/sl/moja-ljubljana/otroci-v-ljubljani/vrtci-v-ljubljani-2.

Mestna občina Ljubljana

POZIV K PREDHODNEMU POSVETOVANJU O PREDLOGIH SPREMENB POTEKOV IN IMEN ULIC NA OBMOČJU MESTNE OBČINE LJUBLJANA

Predhodno posvetovanje se začne 11. februarja 2021 in zaključí 26. februarja 2021. Predlagane spremembe so objavljene na spletni strani ljubljana.si/sl/mol/razpisi-razgrnitve-objave/ Mestne občine Ljubljana in razgrnjene v prostorih četrtnih skupnosti Dravljje, Trnovo, Rudnik, Jarše in Vič.

Svoja mnenja, predloge in pripombe na predlagane spremembe lahko vpišete v knjigo pripomb v času uradnih ur četrtnih skupnosti ali pošljete po pošti na naslov Mestni svet Mestne občine Ljubljana, Komisija za poimenovanje naselij in ulic, p. p. 25, 1001 Ljubljana ali po e-pošti na naslov glavna.pisarna@ljubljana.si.

Prenavljamo. Za vas.

ZA VES PROMET ZAPRT DEL PERUZZIJEVE ULICE

Zaradi gradnje kanalizacije za odvodnjavanje odpadnih voda bo do predvidoma 15. marca 2021 za ves promet zaprta Peruzzijeva ulica na odseku med Jurčkovo cesto in Ob dolenjski železnici.

Lokalni dovoz bo omogočen. Obvoz bo urejen po Dolenjski in Lorenzovi cesti ali Galjevici ter po Jurčkovi cesti.

Vse udeležence v prometu prosimo za razumevanje in upoštevanje prometne signalizacije.

Celovite informacije o mobilnosti in zaporah cest v Ljubljani lahko spremljate na našem portalu aktualnih prometnih informacij Prominfo na prominfo.projekti.si/web. Svoje poti po mestu lahko načrtujete tudi s pomočjo klepetalnega robota (chatbota) Ljubo iz Ljubljane, ki deluje znotraj Facebookove aplikacije Messenger.

BORZA DELA

IZBOLJŠAJTE KARIERNE MOŽNOSTI

Iskanje primerne zaposlitve, oblikovanje dobrega življenjepisa, priprava na razgovor za službo, soočenje z odpovedjo, napredovanje na delovnem mestu ali brezposelnost so življenjske situacije, ki nas postavljajo pred številne izzive. Pri reševanju izzivov vam je lahko v pomoč Borza dela, ki deluje v Mestni knjižnici Ljubljana in nudi pomoč in informacije o zaposlovanju, trgu dela, ustvarjanju ter vodenju kariere in svetuje, kako usklajevati zasebno in poklicno življenje. Dobrodošli ste tako brezposelni kot zaposleni, študenti, dijaki pa tudi upokojeanci. Trenutno vse aktivnosti Borze dela potekajo po e-pošti in v spletnem okolju. Za vse informacije in rezervacije terminov smo vam na voljo na bd@mklj.si, kasneje ste vabljeni tudi v naše prostore v Knjižnici Otona Župančiča na Kersnikovi 2.

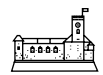
Spoštovane krvodajalke in krvodajalci!

Rdeči križ Slovenije - Območno združenje Ljubljana vas v ljudo vabí, da se naročíte na odvzem in darujete kri. Predhodna najava je obvezna, saj zagotavlja varno okolje za vse udeležene. Če želite darovati, pokličíte 051/672 147 ali 051/389 270 in se dogovoríte o dnevu in uri prihoda z Zavodom za transfuzijsko medicino. Več informacij na www.ztm.si.

Hvala, ker darujete kri za življenje.

Vsi, ki si želite postati krvodajalci, vas vabimo, da se vpišete v bazo krvodajalcev na rks.si/sl/Prijava_na_krvodajalsko_akcijo, da vas bomo lahko prek sms-sporočila povabili na redne in izredne krvodajalske akcije. Za dodatne informacije nas lahko pokličete na 01/620 72 90 ali nam pišite na kaplja@rddecikrizljubljana.si, sporočíte nam vaše vtise o poteku odvzema krvi, morebitne spremembe vaših osebnih podatkov ter število darovanih krvi, da vam po pošti pošljemo zahvalo zanje.

Kaj bo nastalo iz gline?

Mojca Grizold

»Vsaka glina ima svoj karakter,« pravi Anja Slapničar, oblikovalka keramike. Ustvarja uporabne izdelke iz gline, ki jo največkrat sama kje najde in nabere. Nato jo posuši in razmoči v vodi, zmeša in precedi skozi sito ter začne oblikovati. Ker se vsaka glina obnaša po svoje, se ji Anja sproti prilagaja, tako da iz nje ustvari maksimalno prezentacijo in šele med procesom ugotovi, kaj bo nastalo. Ustvarja v svojem keramičnem studiu na Viču, ki ga krasijo stene iz gline in leseno pohištvo ter visoki stropi, kar jo še dodatno navdihuje. Ni presenetljivo, da med delom pogosto pozabi, da obstaja zunanji svet.

Občasno še zakurijo na ognjišču

Yeremie Pierre Noir

Po 46 letih je ogenj na Šmarni gori skorajda ugasnil, a nova gospodarica gostilne Ledinek ne obupa. »Je vez preteklosti in sedanjosti, nadaljevanje mežnarjeve tradicije in ohranjanje že skoraj pozabljenih receptov. Poslanstvo, ki je neprecenljivo za Ljubljančane in osrednjeslovensko gastronomijo,« pravi naslednica družinske zgodbe, Ana Črešnovar, Nuša za domačine. Domače jedi, kot so šmarnogorski ričet, klobase, žganci, repa, zabeljena z ocvirki, vodiške preste in piške, bodo spet na jedilniku. Kot včasih romarje in Prešerna ta hrib tudi danes navdihuje z upanjem. In zadonel je šmarnogorski zvon želja ...

Cepljenje se je začelo

Mojca Grizold

V Ljubljani se je prejšnji mesec začelo cepljenje proti covidu-19 za prednostne skupine. Ekipe delajo s polno paro, saj ena tričlanska ekipa opravi kar 20 cepljenj na uro. Cepljenje izvajajo zdravstveni delavci iz ZD Ljubljana, sodelujejo pa tudi koncesionarji MOL in študenti Zdravstvene fakultete Ljubljana. Cepljenje poteka v prostorih Gospodarskega razstavišča. Lokacija je namreč dostopna in prijazna tudi za gibalno ovirane, prostori pa so dovolj veliki, tako da je za varnostne pogoje kar najbolj poskrbljeno. Obenem se na tej lokaciji izvaja tudi množično testiranje na covid-19.

Naj se predstava nadaljuje

Mojca Grizold

V Mestnem gledališču ljubljanskem (se) dogaja, čeprav je zaprto. Igralci intenzivno vadijo, sledijo običajnemu urniku vaj, saj jih na obzorju čakajo predstave. Tako je pred kratkim interno premiero doživela ruska komedija Češnjev vrt, ki jo je režiral, prvič v MGL, mednarodno priznan režiser Janusz Kica. Bilo je veselo, a čustveno. Predstava, ki zareže v dušo in metaforično opominja družbo, ki sanjari o prihodnosti, medtem ko ji sedanost polzi v prazno, in s tem spodbuja k razmisleku, bo počakala na živo občinstvo. Upajo, da se srečamo kmalu.

Rog – graditi prihodnost mesta

dr. Uroš Grilc

Ljubljana leta 2024. Sprehod po Petkovškovem nabrežju je na moč drugačen, kot smo ga bili vajeni še nedavno tega. Če je veljalo, da je živahen utrip te ulice najti le med Prešernovim trgom in Zmajskim mostom, pa je danes neverjetno barvit in poln čustev. Od Zmajskega mostu pa vse do Galerije Cukrarna nabrežje Ljubljane vrvi od domačinov in obiskovalcev z vseh koncev in krajev, mladih, starejših. Družnica se je ravno namenila v novo sodobno knjižnico. Nemalokdo se pripelje kar z javno linijo mestne ladjice. Druženja, srečevanja ali pa samo posedanje ob Ljubljani, tej vselej utripajoči žili mesta, prinašajo zadovoljstvo in sproščenost.

Je pa tu opaziti nekaj več in nekaj vznesenega. Center Rog, novo ustvarjalno središče mesta, in nedaleč stran ponosno stoječa Galerija Cukrarna z ambicioznim razstavnim programom privabljata ustvarjalce in občinstvo z vseh koncev sveta. Območje preveva duh svetovljanstva, usmerjenosti v prihodnost in družbene odgovornosti. Duh novih priložnosti za vse, ki iščejo ustvarjalne izzive prihodnosti. Ustvarjalnosti z veliko začetnico. To je Center Rog.

Center Rog povezuje proizvodne, laboratorijske in izobraževalne programe za likovne umetnike, arhitekta in oblikovalce na področjih industrijskega, unikatnega, grafičnega in modnega oblikovanja. Ljubljana je dobila v Rogu središče ustvarjalnih industrij s prostori, ki so namenjeni tako raziskovanju in načrtovanju kot proizvodnji, razstavljanju in izobraževanju. Proizvodni prostori in delavnice gostijo projekte, ki se izvajajo s pomočjo sodobne informacijske oz. računalniške tehnologije, kot tudi tiste, ki posegajo po običajnih metodah in tehnikah. Center Rog je vpet v mednarodno mrežo podobnih centrov z razpoložljivimi bivalnimi ateljeji za gostovanje umetnikov in oblikovalcev iz tujine.

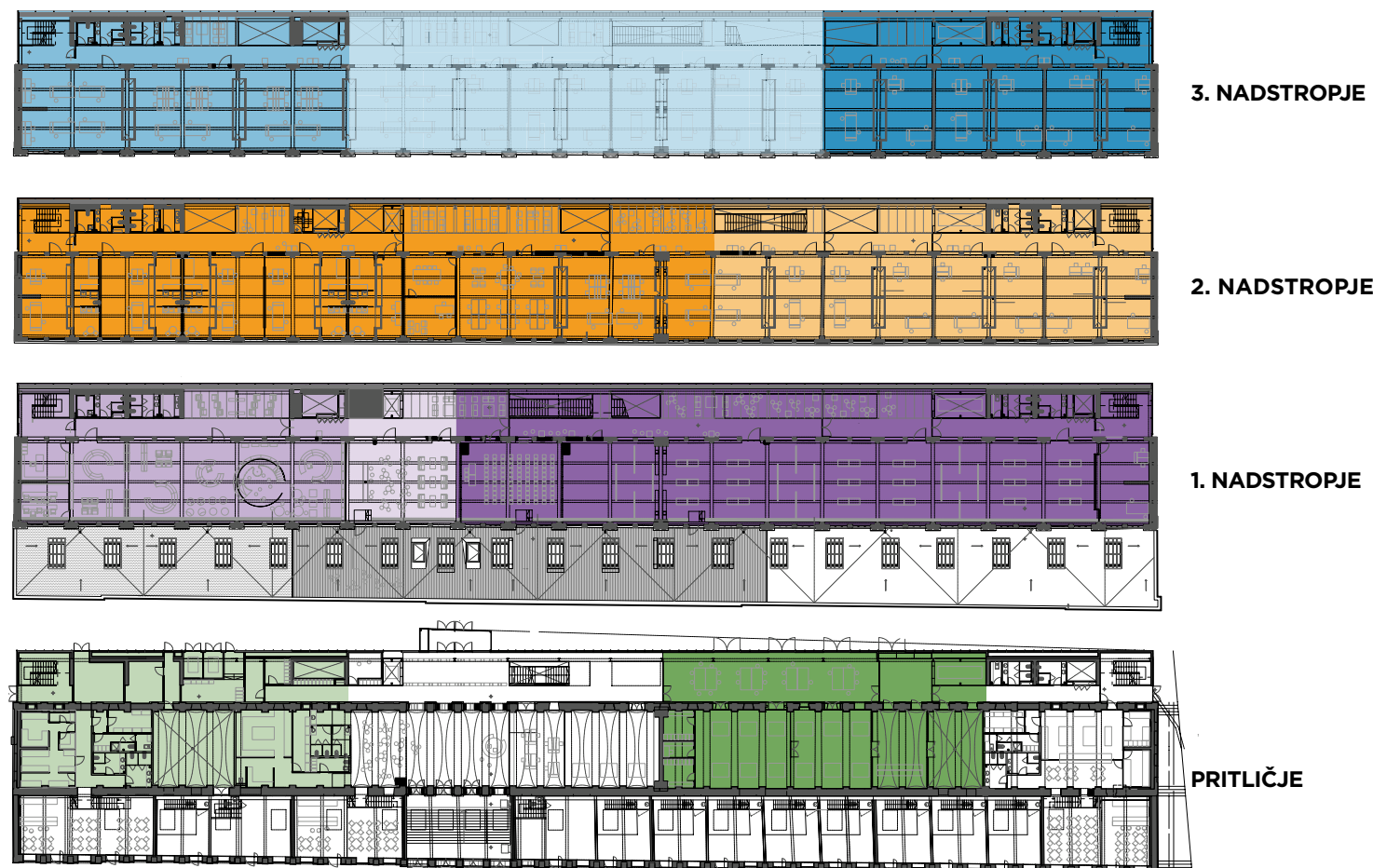
Proizvodni prostori so zasnovani odprto in fleksibilno, zato omogočajo poljubno večanje ali zmanjšanje posameznih delavnic. Predvsem za področja oblikovanja in arhitekture je pomembno, da je končno na voljo prostor s prototipno delavnico za obdelavo različnih materialov, predvsem lesa, kovine in plastike,

kot tudi 3D Lab in vezilni studio. Proizvodni prostori zagotavljajo delovne površine in tehnično opremo za individualno ali timsko delo v različno velikih avtorskih skupinah umetnikov, arhitektov in oblikovalcev.

V Centru Rog je pet bivalnih produkcijskih prostorov. Namenjeni so mednarodnim izmenjavam ter ustvarjalcem, ki lahko prispevajo relevantna znanja skupnosti uporabnikov Centra Rog ter splošni javnosti. Seveda so zasedeni že danes in je interes zanje izjemno velik!

Ateljejev oziroma posameznih produkcijskih prostorov je okoli 20, saj so zasnovani modularno. Velikost prostora se prilagaja potrebam projektov. Te prostore smo na javnem razpisu za določen čas namenili ustvarjalcem in organizacijam, ki razvijajo družbeno koristne projekte. Toda Center Rog ne ponuja le sodobno opremljenih prostorov. Edinstven v regiji je po tem, da ponuja tudi interdisciplinarno znanje in mednarodne povezave, da se lahko uresničijo projekti, ki so pomembni za prihodnost. Za vse.

BODOČI DELOVNI PROSTORI

In Rog danes

Mestna občina Ljubljana je lastnica prostorov nekdanje Tovarne Rog in jih je januarja letos prevzela v posest. Nemudoma se je lotila dela, saj je območje zasuto s smetmi (v dveh tednih je Voka Snaga odpeljala za sto ton smeti), poteka nujna ekološka sanacija galvane z nevarnimi kemikalijami ter odstranitev azbesta. Vse statično nevarne stavbe se rušijo, kar pa ne velja za glavno stavbo tovarne. Ta bo v celoti obnovljena, saj je najpomembnejša industrijska kulturna dediščina Ljubljane.

Poleg nosilne, železobetonske konstrukcije z okenskimi odprtini bo glavna stavba tovarne ohranjena v prvotni obliki in podobi na strani južne fasade, ki bo postala glavno, vhodno pročelje Centra Rog vzdolž Petkovškovega nabrežja. K zadnji, severni fasadi bo prizidan zastekljen prizidek, kjer bodo zunanji hodniki, stopnišče, tovarno in osebno dvigalo zagotavljali enakovreden in pregleden dostop do vseh prostorov v centru. Zgrajena bo nova kletna etaža ob obstoječi stavbi, v kateri bodo servisne, tehnične in parkirne površine, nastal pa bo tudi dvoriščni trg ter park ob Trubarjevi cesti, urejeno bo nabrežje Ljubljane in vzpostavljeno območje za pešce na celotnem Petkovškovem nabrežju. Prenova glavne stavbe se bo pričela predvidoma junija letos, ko bo izbran izvajalec. Dela bodo trajala od 15 do 18 mesecev, projekt bo predvidoma dokončan leta 2023. Takrat bo zaživela nova ustvarjalna duša Ljubljane.

3. NADSTROPJE

- Administracija
- Mednarodni rezidenčni prostori
- Večnamenski prostori

2. NADSTROPJE

- Individualni delovni in projektni prostori
- Skupne delavnice na podlagi članstva

1. NADSTROPJE

- Knjižnica
- Kavarna z menzo za druženje
- Večnamenska razstavna in družabna dvorana z izhodom na teraso

PRITLIČJE

- Zeleni lab, povezan s kuharskim labom in z javnim užitnim parkom
- Skupne delavnice na podlagi članstva

Ko je naš največji arhitekt Jože Plečnik projektiral Narodno in univerzitetno knjižnico, je s simbolnim prehodom iz temne veže v svetlo stopnišče ponazoril učenje. S svetlobo, ki predstavlja znanje, je obsijan tudi vsak kotiček pred kratkim prenovljene Osnovne šole Nove Fužine. Družbo mu dela otroški živžav, ki je po dolgi odsotnosti končno zapolnil pritrilne učilnice, v katerih bivajo šolarji prvih treh razredov.

Pred vsako me najprej pozdravi zunanja tabla z narisanimi mavricami in razstava risbic njenih prebivalcev. »Tole sem jaz narisal,« mi prvošolček z rumeno rutico ponosno pokaže simpatičnega nasmejanega kita. V razredu ponavljajo glaskovanje. Učiteljica mi pove, da so učenci pridni in veseli, ker so spet skupaj. Male radovedne glave medtem ščebetajo, da je nova šola super in da se v njej zelo dobro počutijo.

sem se spomnila na mokro spužvo za brisanje table, ki je bila najljubše mučilno orodje mojih sošolcev. Prav nobene nostalgije nisem občutila ob tem.

Nadstropje višje se ustavimo v senzorni sobi. V njej se bodo lahko sprostiti učenci, ki jim zbrano sledenje pouku in sedenje pri miru pomenita izziv. Mar nismo danes že skoraj vsi takšni? V njej visi tudi velika prijazna boksarska vreča, ki je namesto sošolcev pripravljena sprejeti vso jezo tega sveta. Na hodnikih do učilnic so razporejena mehka oblažena sedišča za lokalne krožke selfie portretiranja ali hitra srečanja najstniških simpatij.

Naprej po hodniku pa se nahajajo pravi kabineti čudes. V učilnici za biologijo akvariji in terapiji že čakajo svoje bodoče prebivalce, sodobna secirnica spominja na pravo malo kliniko, nad tabla pa v pripravljenosti čaka 3D-projektor. Ko

osvajanjem visoke plezalne stene, ki se v telovadnici bohoti nad novo športno opremo.

Multimedijska soba, ki jo prečkam na poti nazaj v glavno stavbo, se lahko spremeni v kino, lahko je plesišče, lahko pa je tudi prostor za vaje šolskega benda. Možnosti je pač multi, kot pove že njeno ime. Z vso to sodobno tehnologijo tudi naše šolstvo končno vstopa v prihodnost. Znanstvenikov, ki s pomočjo umetne inteligence in robotskih rok na daljavo razvijajo cepiva, odkrivajo najmanjše delce snovi in preučujejo digitalna družbena gibanja, pač ne moremo več vzgajati samo s kredo in ravnilom.

Lahko pa jim pomagamo iskati informacije, kar je tudi eno od osrednjih poslanstev nove šolske knjižnice. Brskanje po spletu so učenci že usvojili, a tam večinoma iščemo stvari, ki nas že zanimajo. Brskanje po knjigah pa nam

Sprehod skozi prenovljeno šolo

Nina Kožar

V zadnjem kotu prostora so vrata, ki se bodo spomlad odprla na vrt in pouk razlila na klopi pod drevesi.

V sosednji učilnici tretješolci jedo malico. Zaradi ukrepov za zavezitev epidemije covid-19 jedilnice še nekaj časa ne morejo uporabljati, prigrizek pa zaradi tega ni nič manj slasten. Namesto ogromne črne table je na polovici stene pred njimi velik sodoben zaslon, kjer lahko z učiteljico gledajo in poslušajo učno snov, s posebnimi svinčniki pa lahko po njem tudi pišejo. Ob tem

si bodo učenci nadeli 3D-očala, jim bo prikazal vse čudeže našega telesa. »Danes si bomo ogledali človeško srce,« bo rekla učiteljica in že bo naša največja mišica utripala pred očmi bodočih zdravnic in zdravnikov, ki si jo bodo lahko ogledali z vseh strani.

Bodoči astronauti si bodo v drugi učilnici nadeli očala za virtualno resničnost in se podali raziskovat Saturnove prstane. Do kosila v prenovljeni jedilnici bodo že nazaj. Tam jih bo čakal čisto nov solatni bar, poln zdrave zelenjave. Ta bo še kako koristila pogumnim plezalcem med

odstira nove svetove in nove ideje, o katerih niti ne razmišljamo, dokler ne zaidemo med črke in besede.

Prenovljena šolska knjižnica je trenutno še prazna, če ne štejemo svetlobe, ki se tudi tu skozi velika okna razliva po vedoželjnih obrazih. Bele police bodo kmalu obarvale raznovrstne knjige, ki v sebi skrivajo zakladnice zgodb in znanja, šolske klopi pa bodo kmalu spet polne radovednih glav. Kar malce jim zavidam vse te nove pustolovščine in vsa prostranstva znanja, ki jih bodo ponesla v širni beli svet.

Tako kot prenovljena šola, ki jo vodi, je tudi ravnateljica Damjana Korošec polna svetlobe in nalezljive pozitivne energije. Ko z navdušenjem razkazuje nove prostore, večkrat poudari, da ni pomemben le pouk, ampak tudi čas, ki je namenjen oddihu. Šolarji jo pozdravljajo s širokimi nasmehi, učitelji pa radi malce posedijo v njeni pisarni, ki je polna sončne svetlobe.

Kaj je bil povod za obnovo stavbe, v kateri domujeta osnovna šola in vrtec? Pred desetimi leti je MOL starše začel spodbujati k vpisu otrok v vrtec, zato smo del naših prostorov oddali vrtčevski enoti Pedenjped Šlik šlak. Takratna generacija šolarjev je bila manjša, zato smo si to lahko privoščili, zdaj pa vsi potrebujemo več prostora. Najprej smo razmišljali le o prizidku, a so na MOL dali pobudo za celostno prenovilo z energetske sanacije, prostorsko dozidavo in najsodobnejšo opremo prostorov.

Kaj vse je novega, s katerimi pridobitvami se lahko pohvalite? Stavba je s prenovilo energetsko varčnejša in svetlejša. Z novim nadstropjem in prizidavami smo pridobili 1.200 kvadratnih metrov prostora, ki smo ga izkoristili za različne skupne prostore, tehnološko napredne učilnice in sobe za sproščanje. Popolnoma sta prenovljeni tudi jedilnica in telovadnica, kjer je nova tudi oprema. Vse učilnice v pritličju imajo izhode na vrt, ki ga lahko izkoristijo za pouk na prostem. Zasadili smo drevesa

OŠ NOVE FUŽINE IN VRTEC PEDENJPED, ENOTA ŠLIK ŠLAK

200 zamenjanih oken in vrat

727 nameščenih LED-svetilk

ARHITEKTONIKA

arhitekturni biro, ki je izvajal prenovilo (Andrej Goljar, projektant)

PETROL in RESALTA

partnerja pri energetski obnovi - od leta 2017 so skupaj obnovili 48 javnih objektov, ohranili so 170.000 dreves in dosegli 968 ton manj izpustov, kar je količina, ki jo letno vsrka 108 hektarov gozda

Kako je potekala prenova?

Počakali smo, da so učenci zaključili lansko šolsko leto, nato pa se s polno paro lotili dela. Septembra smo učence z avtobusi vozili na tričasne lokacije za izvajanje pouka, MOL in LPP pa sta nam pomagala, da je vse teklo brez težav. Medtem je šola rasla kot nekakšna Noetova barka, s starši smo si pošiljali fotografije in se sprosti obveščali o poteku gradnje. Vsi smo se veselili povratka v nove prostore.

in namestili nova igrala. Najbolj pa sem ponosna na svetlo in prostorno knjižnico.

Kako bo vse to vplivalo na učence in njihovo uspešnost?

S prenovilo smo jim ustvarili izjemno spodbudne razmere, v katerih je z malce radovednosti skoraj nemogoče biti neuspešen.

Lično urejeno

Ste opazili? Končali smo prenovu Tavčarjeve ulice in uredili Miklošičev park. S tem smo na novo uredili tudi križišči z Miklošičevo cesto in Cigaletovo ulico ter ploščad pred sodno palačo. Prenova prinaša izboljšave predvsem za pešce, kolesarje in uporabnike javnega prometa, prenovljen park pa omogoča prijetnejšo uporabo javnega prostora in ta del mestnega središča, skupaj z območjem Dalmatinove ulice ter Slovenske in Gosposvetske ceste, obnovljenim leta 2018, povezuje v lično celoto.

1 Pomembna pridobitev je krožišče na stiku Dalmatinove ulice, Ulice Komenskega ter Kolodvorske in Tavčarjeve ulice, s katerim smo nadomestili trikotno križišče ter omogočili boljši pretok prometa in vodenje kolesarjev. Povsem končno podobo bo celotno območje dobilo, ko bodo vremenske razmere ugodne za saditev cvetlic in zelenja pred sodiščem.

2 Prenovili smo cestišče in kolesarsko stezo oziroma pas, ki je na parterju pred sodiščem označen s točkami iz nerjavečega jekla, javno razsvetlavo in pločnike na potezi od Resljeve do Slovenske ceste.

3 Postavili smo 68 novih stojal za kolesa, vključno s tistimi pred sodiščem. Na Tavčarjevi in Cigaletovi ulici smo zarisali skupno šest parkirnih mest za električna vozila, kjer so tudi tri polnilnice.

4 Zaključili smo obnovo Miklošičevega parka, ki je potekala pod pogoji in usmeritvami Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije ter Zavoda RS za varstvo narave. Uredili smo tlake in javno razsvetlavo ter poskrbeli za zasaditev zelenja in ureditev zelenih površin. Na robu parka ob Tavčarjevi in Dalmatinovi ulici so po novem dolge betonske klopi, v parku pa nove klopi z LED-svetilkami. Robniki med pločnikom in cestiščem Tavčarjeve ulice so na odseku med Miklošičevo cesto in Cigaletovo ulico na ravni vozišču.

MIKLOŠIČEV PARK

LPP 5, 13, 20 – postajališče Tavčarjeva

BICIHELJ: Miklošičeva cesta 20

Aktivni tudi med epidemijo

V času koronakrize ni lahko ohranjati dobre telesne kondicije in vztrajati pri gibalnih vzorcih, ki so dobri za zdravje. A dovolj je želja ali potreba, kanček motivacije in dostop do kakovostnih napotkov za vadbo – pa se dnevna soba v trenutku lahko prelevi v telovadnico, bližnji park ali hribček pa v štadion. To priložnost so zagrabili tudi starostniki v mestu.

Maruša Penzeš in Matej Pogačar

Številni ponudniki športne vadbe so se iz fitnessov, telovadnic in drugih športnih objektov zaradi epidemije preselili na splet. Tam delijo nasvete, kako vaditi doma, pripravljajo vodene vadbe v živo ali svetujejo individualno in ponujajo personalizirane treninge, ki jih vodijo na daljavo.

Izgovora za izogibanje športu torej ni. Razen če dostopa do tovrstnih informacij nimamo. In ob tem nam misel zagotovo obstane pri tistih, ki teh sodobnih poti do informacij ne poznajo. Starostniki, ki jim splet ni blizu in so se udeleževali vodenih vadb, so čez noč ostali ne le brez telovadbe, pač pa tudi družbe – dveh zelo pomembnih dejavnikov, ki vplivata na kakovost njihovega življenja. Nekateri pa so dovolj odločni in skušajo poskrbeti zase sami, kot nam je zaupal tudi 90-letni Marjan Miseric: »Lahko trdim, da sem aktiven starostnik, vdovec, ki ne popuščam pri svojem prepričanju, da bom s svojim načinom življenja premagal vse težave z virusi in boleznimi, ki jih prinaša starost. Nimam računalnika, zato sem v teh časih telovadil sam, na svojem vrtu ob 7.30 zjutraj. Ne glede na vreme sem naredil vse zadane vaje. Prepisal sem si društveno brošuro in tako nimam težav z zamenjavo vaj. Se pa s svojimi sovaščenci v društvu večkrat slišimo po telefonu,

tudi srečamo na prostem, saj izredno pogrešamo skupno telovadbo in druženje.«

A v številnih organizacijah v mestu so prepoznali potrebe starejših in poiskali načine, kako priti do njih in jim ponuditi kakovostne gibalne programe. Ob tem pa so v duhu solidarnosti pri marsikaterem svojem članu poskrbeli tudi za to, da je usvojil osnovno znanje o uporabi pametnih naprav. »Od 20 aktivnih telovadk, ki smo skupaj vadile pred zaprtjem, nas kakih deset vsak dan redno telovadi prek aplikacije Zoom, ki jo je nastavila naša članica, ki telovadbo tudi vodi,« je povedala Erna Babnik Romaniuk.

Selitev na Zoom se je zgodila skoraj nemudoma po razglasitvi epidemije, številni so pripravili tudi videe, ki so jih vadečim distribuirali po e-pošti. Za tiste, ki so jim bližje analogne poti, pa so izdelali zloženke in jim jih dostavili na domač naslov. Tako da so starostniki, ki so bili že vključeni v organizirane oblike vadbe, ta prehod opravili dokaj hitro. Večji izziv so tisti, ki se nikoli niso udeleževali vodenih vadb in tudi sicer živijo bolj sedeč življenjski slog. Take v bolj aktiven življenjski slog najlažje prepričajo vrstniki, ki najbolj razumejo stiske in ovire, s katerimi se na poti soočajo starostniki.

Da je gibanje dobro za zdravje, je paradigma, ki jo poznamo vsi, tudi tisti, ki ji ne sledijo. A zaradi novega koronavirusa bi še posebej

Kako začeti z vadbo v 6 korakih

- 1 Pri osebnem zdravniku preverite svoje zdravstveno stanje.
- 2 Določite cilje (vzdrževanje ali izboljšanje zdravja, vitalna postava ...).
- 3 Izberite ustrezen program vadbe ali se pridružite vadbi na daljavo, ki jo ponujajo ljubljanski klubi in društva.
- 4 Poiščite ustrezen prostor, izberite vsakodnevni čas za vadbo, naj vam »pride v kri«.
- 5 Poskrbite za lahkotna športna oblačila in obutev.
- 6 Med pripomočki je dobrodošla vadbena podloga, prav pa pridejo lažje uteži, elastični trakovi, sobno kolo, stopnička, mehka mala ali večja žoga, tudi pametna ura ali zapestnica, ki odšteva porabljene kalorije.

»NA ŠPORTNI ZVEZI LJUBLJANE SE TRUDIMO, DA S PROGRAMI, KI JIH IZVAJAMO, ZAJEMEMO CELOTNO POPULACIJO LJUBLJANČANK IN LJUBLJANČANOV, OD NAJMLAJŠIH DO NAJSTAREJŠIH. ZELO SMO PONOSNI NA PROGRAME ZA STAREJŠE, KI JIH IZVAJAMO ŽE VRSTO LET, TUDI V SODELOVANJU Z MESTNO ZVEZO UPOKOJENCEV LJUBLJANA. PROGRAME SOFINANCIRATA MOL IN FUNDACIJA ZA ŠPORT. VESELI NAS, DA JE UDELEŽBA NA PROGRAMIH ZA STAREJŠE IZ LETA V LETO VEČJA, SKLEPAMO LAHKO, DA SE STAREJŠI VEDNO BOLJ ZAVEDAJO POMEMBNOСТИ AKTIVNEGA GIBALNEGA UDEJSTVOVANJA, POSLEDIČNO S TEM BOLJŠEGA POČUTJA, LAŽJEGA VKLJUČEVANJA V DRUŽBO IN DRUGIH PREDNOSTI, KI JIH PRINAŠA GIBANJE OZ. UKVARJANJE S ŠPORTOM.«
ALEŠ REMIH, SEKRETAR SZL

izpostavljeni deli populacije to dejstvo morali ne le ozavestiti, pač pa tudi udeležati. Vsakodnevna vadba namreč pomaga pri boju proti bolezni, tako da okrepi imunski sistem in preprečuje nekatere bolezni, ki tudi sicer spremljajo nezdrav življenjski slog: debelost, sladkorna bolezen, visok tlak in resne bolezni srca, zaradi katerih smo bolj dovzetni za to novo in hudo bolezen.

Telesna vadba namreč vpliva na odziv našega obrambnega sistema in na njegovo protivirusno obrambo. Študije so tudi pokazale, da do dobrih imunskih odzivov vodi zmerna vadba, in ne intenziven trening, ki lahko izzove celo negativen odziv. Bolje torej sprehod kot maraton in vzpenjanje po stopnicah namesto osvajanja vršacev. To počne tudi 70-letni Marjan Šercer: »Vsak dan hodim s pohodnimi palicami. Poskušam hoditi čim hitreje. Včasih pa uporabljam tudi sobno kolo. A gibanje v naravi mi bolj ustreza, poleg tega me zaščitni preventivni ukrepi pri tem prav nič ne ovirajo. Hodi lahko

namreč prav vsak. Tudi če niste bili aktivni, se spleča začeti. Najprej s petimi minutami hoje, pa čez kak teden 10 minut. Nato pa vsak dan malo več. In kar naenkrat lahko hodiš dolge ure.« Dobro je torej začeti vaditi z nižjo intenzivnostjo in krajšim časom in potem napredek počasi graditi.

Starostniki bi po priporočilih morali izvajati vsaj 150 minut aerobne zmerno intenzivne vadbe na teden. Najboljša aktivnost je hoja, sledijo vodene vadbe (na daljavo), kolesarjenje na sobnem kolesu, tek in ples. Vsaj dvakrat tedensko pa se priporoča tudi vadba za razvijanje moči mišic ter vadba za razvoj ravnotežja in gibljivosti. 80-letna Jožica in 83-letni Štefan Žuna tudi med epidemijo vadita vsak dan. Jožica je koronarni bolnik, zato vadi v zaprtem prostoru za steklom, Štefan pa zunaj pred njo in tako odtelovadita vse vaje. Jožica pa dvakrat tedensko telovadi še na daljavo z vaditelji srčnih bolnikov. Kot sta nam še zaupala: »Sprehodi po okolici pa so najina vsakodnevna rutina. Najin

življenjski slog je sicer veliko gibanja, vrtnarjenje, nabiranje zelišč in uporaba za zdrav način življenja. Starost naju nikoli ni odvracala od vsakdanjega hitrega tempa življenja, to premagujeva z vedno novimi aktivnostmi in sodobnimi pripomočki.«

Fit senior

Če ne moremo vaditi skupaj v živo, lahko prek spleta. Tega se držijo številna športna društva, s programom Fit senior pa se jim je pridružila tudi Športna zveza Ljubljane, ki ob ponedeljkih in četrtek pripravlja spletno telovadbo, namenjeno starejšim in vsem, ki zmorejo izvajati program z nizko obremenitvijo. Vadba poteka prek spletne in mobilne aplikacije Zoom med 10. in 11. uro in je brezplačna. Potrebna pa je prijava prek e-pošte info@szlj.si.

① »Vedno je treba skrbeti za duševno in telesno zdravje. Telovadim redno, da ohranjam svojo vitalnost tudi v tretjem življenjskem obdobju. V času korone vadim prek Zooma, ki ga izvaja Športna zveza Ljubljane. Telovadne vaje njihovih vaditeljev so mi zelo všeč in se po njih zelo dobro počutim.«
Barbara Kregar, Vič

② »Zelo rada se udeležujem telesnih vaj za razgibanje, prav tako pa me navdušujejo delavnice za IKT-tehnologijo. Zahvalila pa bi se tudi izvajalcem omenjenih delavnic, ki s svojim trudom veliko storijo za nas udeležence.«
Čenka Berčič, Center

③ »Vadbi sem se priključila predvsem zaradi poškodbe, ki mi je precej otežila normalno gibanje in rekreacijo. Vadba za starejše, ki jo ponuja Športna zveza Ljubljane, je odlično organizirana in se je z veseljem udeležujem. Prijaznost in strokovna usposobljenost trenerjev mi pomagata pridobivati moč in boljšo gibljivost. Vadba na daljavo sicer ni enakovredna vadbi v živo, vendar pa vso pohvalo za organiziranje 'moderne' rekreacije seniorjev.«
Nataša Pogačar, Šiška

④ »Vadb se udeležujem, ker želim ostati vitalna in se po telovadbi počutim dobro, za izboljšanje kondicije, lažje opravljam domača dela ter imam kondicijo za kakšen pohod v hribe. Telovadim, ker se ne želim postarati in želim imeti moč, da skrbim zase, kolikor se bo dalo dolgo.«
Milena Škrbina, Dravlje

LJUBLJANČAN

Dr. Janez Poklukar je po rodu in prebivališču sicer res Gorenjec. A večino svojega budnega časa preživi v Ljubljani, na čelu osrednje slovenske bolnišnice, Univerzitetnega kliničnega centra Ljubljana. No, navsezadnje je z Ljubljano tesno povezan že od študentskih let, vez s prestolnico pa neguje tudi pri svojih petih otrocih.

Anja Leskovar

UKC LJUBLJANA
V ŠTEVILKAH31
stavb8400
zaposlenih2138
bolniških
postelj1 milijon +
pregledov
v ambulantah
na leto*115.000
hospitalizacij
na leto*300 do 400
novih sprejemov
v bolnišnico
vsak dan* Številke za leto
2020 so bile zaradi
epidemije novega
koronavirusa
nekoliko nižje.**Živite med podeželskimi Gorjami in urbano Ljubljano. Vam takšno življenjsko ravnovesje ustreza?**

Oba dela sta lepa, vsak pa ima svoje prednosti in pomanjkljivosti. Del mene ni le ruralno okolje, ampak tudi mesto. Gorje in Ljubljana tako v mojem življenju predstavljata zaokroženo, delujočo celoto, čeprav je vsakodnevna pot med njima lahko utrujajoča.

Imate sploh kdaj čas iti kam zunaj bolnišnice?

Včasih pa res. Na številne sestanke, denimo na magistrat ali na ZZZS, grem peš. Vse je blizu in središče mesta je prelepo. Z veseljem se sprehodim čez tržnico, mimo stolnice, Drame ...

Ali svoje otroke peljete kdaj v Ljubljano?

Imamo tradicijo obiska Ljubljane dvakrat na leto: v začetku poletja in okoli novega leta, ko si vzamemo čas in prispejemo z vlakom. Otroci se v organizaciji šole tudi udeležujejo Lumpijevih tekov. Zadnji dve leti smo družinsko tradicijo sicer izpustili, ker smo imeli dojenčico, potem pa je prišla epidemija. Ampak v načrtu imamo prekolesariti Pot spominov in tovarštva ter obiskati Ljubljanski grad.

Skozi kakšna očala pa ste gledali Ljubljano kot študent pred 20 leti in skozi kakšna jo gledate danes?

No, kot študent sem najpestrejšo vsebino doživel v Pajzlu, tj. čitalnici z družabnim koticom na Medicinski fakulteti v Ljubljani, in na drugih družabnih dogodkih. Danes pa je zame Ljubljana zares središče Slovenije v vseh pogledih, stikališče vseh pomembnih dogodkov in stvari v Sloveniji. Kako pomembna je, kaže že dejstvo, da moraš, če opravljaš kakšno pomembno družbeno-politično funkcijo, biti del vsakdana v tem mestu.

NA ŠTEVILNE SESTANKE GREM PEŠ. VSE JE BLIZU IN SREDIŠČE MESTA JE PRELEPO.**Se je pa Ljubljana vendarle od vaših študentskih let tudi spremenila.**

Zelo. Infrastrukturno je napredovala in se razvila, s tem pa so se spremenili tudi Ljubljančani. Zdi se mi, da so se odprli. Ko se je v preteklih letih razvijala kultura druženja na ulici in ko je to omogočala in spodbujala tudi preobrazena infrastruktura centra, je Ljubljana dobila svež utrip, podoben utripu prodornih zahodnoevropskih mest. Mislim, da v veliki meri tudi ta utrip Ljubljano povezuje z ostalimi razvitimi svetom. Mesta, ki tega niso dosegla v zadnjih dvajsetih letih, ugašajo, za Ljubljano pa lahko rečem ravno nasprotno.

In tudi bolnišnica ni prepletena le z življenjem posameznika, ampak tudi z življenjem mesta, kajne?

UKC Ljubljana je seveda zdravstvena referenca Slovenije, hkrati pa je osrednja bolnišnica regije, ki oskrbuje 600.000

do 700.000 ljudi. Toda pomen bolnišnice je res občutno večji, bistveno namreč vpliva na družbeno in gospodarsko življenje. Že delovanje turizma je nepredstavljivo, če mesto nima vrhunske zdravstvene oskrbe, heliporta, prenovljenih stavb in izobraženega kadra, ki dohiteva in celo prehitveva svet. Zato mirno rečem, da si ne predstavljam Ljubljane brez UKC-ja in UKC-ja brez Ljubljane.

Je pa tudi UKC Ljubljana na neki način mesto v mestu, občina v občini. Ima tisoče zaposlenih, skrbi za obsežno infrastrukturo in finance, ima vrsto predorov, poti, stavb, kuhinj in restavracij. Kako vi vidite ta ekosistem UKC-ja? Zagotovo je najkompleksnejši sistem v državi, tako z vidika deleža visoko izobraženega kadra kot tudi zagotavljanja procesov, delovanja 24 ur na dan in vse dni v letu. Naš proračun

**PO ŠTEVILU
»OBČANOV«
(ZAPOSLENIH)
SMO VELIKI KOT
60. OBČINA V
SLOVENIJI, ČE
»OBČANOM«
DODAMO ŠE
LETNO ŠTEVILO
HOSPITALIZIRANIH
BOLNIKOV, PA SMO
PO VELIKOSTI
TAKOJ ZA MOL.**

se lahko primerja s proračunom MOL, po številu »občanov« (zaposlenih) smo veliki kot 60. občina v Sloveniji, če »občanom« dodamo še letno število hospitaliziranih bolnikov, pa smo po velikosti takoj za MOL.

V službi »županujete« ogromnemu sistemu. Imate pa tudi doma kar polno hišo. Kako »županujete« svojim petim otrokom? Vlada demokracija?

Doma ni demokracije, komando ima žena. *(Prešerno se nasmije.)* Rad se vključujem in prispevam k vzgoji otrok, čeprav se tu in tam le pojavi dvom, ali preživim z otroki dovolj časa. Žena otroke vodi in spodbuja na kulturnem področju, jaz pa bolj na športnem. Zdaj smo, denimo, že en mesec na tekaških smučeh. Ampak z gotovostjo lahko rečem, da pri nas vse štiri vogale drži »mati županja«. Če me ne bi podpirala in ne bi razumela mojih odsotnosti, ne bi mogla imeti takšne družine.

UKC vodite v težkem času, delo ste nastopili tik pred epidemijo, med katero pa ste se kot ustanova soočali, in se še vedno, s številnimi izzivi. Kdo vam je pri tem pomagal? Številni! S civilno zaščito smo odlično sodelovali, nudili so podporo in pomoč. MOL je brez oklevanja sprostil

parkiranje okoli stavb UKC, tudi v okolici Bolnišnice dr. Petra Držaja. Naši zaposleni, ki so se prej dnevno vozili iz drugih krajev, pa so imeli možnost spati v Hostlu Celica.

Tudi vi kdaj prespite v Ljubljani?

To pa ne. Vselej pridem domov, pa četudi po vseh štirih ali s plugom. *(Spet se široko nasmije.)* Se pa zgodi, da moram kdaj tudi ponoči nazaj v UKC, in res mi ni težko. Zavedam se odgovornosti, ki sem jo sprejel s tem delovnim mestom.

Kako dobro se UKC umešča v Ljubljano? Takšna ustanova pravzaprav tudi »naredi« mesto.

Seveda, in zato me tudi veseli, da z MOL dobro sodelujemo. V začetku jeseni so uredili park v kampusu pred Ginekološko kliniko in pokazali, da čutimo drug drugega ter da lahko skupaj soustvarjamo kulturo in arhitekturo mesta. MOL nam pomaga tudi pri natečaju za ureditev prostora med glavno stavbo UKC in Ginekološko kliniko. Z njihove strani čutimo vso pripravljenost in pomoč, tudi pri gradnji nove infektivske klinike. Bolnišnice na tak način lahko pomembno soustvarjajo prostor, kot ga denimo pomembno in ponovno soustvarja Bolnišnica dr. Petra Držaja pod Rožnikom. V času epidemije novega koronavirusa smo jo vrnili Ljubljančanom. In z njo imamo velike načrte: vrhunsko prenoviti laboratorij za revmatologijo, postaviti dializni center, stavbo energetske sanirani, razširiti geriatrični in intenzivni oddelek. Infrastrukturno je treba bolnišnice dvigniti; želimo si, da bi bil to zgled za druge obnove in nadgradnje.

UKC leži ob izjemno prometni Zaloški cesti. Načrti z njeno ureditvijo so že stari, a so zdaj vse bližje uresničitvi, kajne?

Da. Načrt je poglobiti Zaloško cesto in v kampusu zagotoviti mirujoči promet. Poleg poglobljene ceste bi bila v kletnih etažah tudi parkirna mesta za zaposlene. Za UKC je to ena od pomembnih srednjeročnih prioritet. Ker se našim prizadevanjem pridružujeta tudi MOL in mestna skupnost, menim, da bomo lahko nastopili dovolj močno, da bo projekt pri investitorju – državi – sprejet pozitivno. Je namreč zelo pomemben. Logistika v UKC bi se pomembno spremenila, varnost obravnave pacientov bi bila večja, transporti lažji, pretočnost splošnega prometa boljša. Hkrati pa bi se območje nad poglobljeno cesto pomembno umirilo in bi lahko bilo namenjeno tudi kulturnim vsebinam.

Ne glede na zgodnje vstajanje – zbujate se ob petih – in izjemen obseg vašega dela ste vselej urejeni. Kroži celo mit, da si kravato vselej zavežete nekoliko drugače.

Hvala. Si pa kravate nikoli ne zavežem sam, to dela žena. In mit drži: žena se zelo potrudi in skoraj vedno naredi drugačen voz.

Klara Golob,
strokovna sodelavka RKS-OZ
Ljubljana

Pomagal/-a bi, a kako?

Ob pogovoru z osemdesetletnico, ki sredi mesta živi v sobici brez kopalnice, se sprašujem, koliko vzporednih svetov obstaja. Sama je tega navajena, saj drugega že dolgo ne pozna. Marsikdo od naših sogovornikov je opustil upanje na boljše, drugačno življenje. 90.000 upokoјencev živi z dohodki pod pragom tveganja revščine. Prek 3.000 toplih obrokov smo, v sodelovanju z MOL, najranljivejšim, tj. starejšim, dostavili na dom le v času epidemije. Med 500 in 700 ljudi vsak teden prejme pomoč Rdečega križa Ljubljana v obliki hrane. Številke nam niso naklonjene.

PROSITI ZA POMOČ POMENI, DA RAZKRIJEŠ SVOJO RANLJIVOST, KAR PA JE POGOSTO IZJEMNO TEŽKO.

Kljub nujnim sistemskim spremembam ter obsežnemu delu nevladnih in humanitarnih organizacij je posameznikov odziv na stisko sočloveka, soseda, znanca, mimoidočega, ključnega pomena, da pomoč doseže tiste, ki bi jo potrebovali. Želja, da bi pomagali, včasih ni dovolj. Poskus »pomagati« se lahko včasih konča z razočaranjem, jezo ali pa zgolj z dvomom: »Ali sem naredil/-a prav?«

Načela nudenja pomoči so pripomoček oziroma vodilo, ki nam pomaga, da bo naš odziv zares koristen. Humanost je osnova delovanja – na stisko se odzovem po svojih najboljših močeh. Ne grem mimo, ne predvidevam, da je to odgovornost nekoga drugega, ne predvidevam, da ne morem nič storiti. Včasih je dovolj, da vprašam. Pogosto, ko se znajdemo v stiski, ne prepoznamo lastnih zmoglosti za soočanje s situacijo. Vprašanje »Kako se počutiš?«,

pogovor o tem, kaj nekoga skrbi, in aktivno poslušanje, kaj nam sogovornik želi sporočiti, že odprejo možnost pogovora o tem, kako si lahko človek pomaga sam.

Nekdo bo poleg pogovora potreboval tudi praktično pomoč. Pomoč mora odražati spoštovanje in ohranjati dostojanstvo človeka, zato vedno preverimo pri posamezniku, če pomoč in kakšno pomoč sploh potrebuje. Ne predvidevamo, ne sklepajmo po sebi, saj imamo različne potrebe in navade. Spoštujte odločitev posameznika, ki pomoči ne želi ali pa je v tistem trenutku ne (z)more sprejeti.

Prosit za pomoč pomeni, da razkriješ svojo ranljivost, kar pa je pogosto izjemno težko. Načelo zaupnosti nam pomaga pri krepitvi medsebojnega zaupanja. Včasih je dovolj, da ohranimo stik in kontakt, da nekdo ve, da se lahko obrne na nas, če bo pomoč res potreboval. Skrb za svojo varnost in varnost tistih, ki jim nudite pomoč, je pomembna pri tem, da bo pomoč sploh dosegla svoj namen. Če sami ne zmorete nuditi pomoči, je mogoče kdo drug, ki to zmore. Povezovanje različnih virov pomoči in medsebojno sodelovanje sta za doseganje zadanega cilja ključna.

Cilji so jasni, a ob misli na zgodbe vsakega dne in vedno večjega števila prošenj za pomoč, ki jih prejmemo, me skrbi. Občutek imam, da se naši svetovi vedno bolj oddaljujejo. Ali še lah-

ko verjamemo, da smo vsi del istega sveta? Ali verjamemo, da lahko vsakdo nekaj prispeva? Še verjamemo v socialno pravičnost, v moč skupnosti, moč povezovanja? Hvala vsem, ki si z dejanji prizadevate, da bomo vprašanja spremenili v trditve in jih izrekli z vedno večjo gotovostjo.

Nina Slovenc,
prostovoljka RKS-OZ
Ljubljana

Solidarnost deluje v obe smeri

V preteklem letu smo večkrat slišali, da moramo biti solidarni – s starejšimi, z imunsko ogroženimi, z zdravstvenimi delavci, s starši, ki že skoraj leto dni s šolanjem doma opravljajo dvojno službo, ne nazadnje pa tudi s samimi seboj in vsemi strahovi, ki jih je to leto prebudilo. A kaj sploh je solidarnost? Solidarnost ima več definicij, ampak na kratko jo definiramo kot pripravljenost za medsebojno pomoč in sodelovanje, kot skrb drug za drugega s konkretnimi dejanji.

Prostovoljci Rdečega križa smo od začetka pandemije aktivirani na številnih področjih, člani enote za psihosocialno pomoč smo med drugim svoje ure namenili pogovorom po telefonu za oskrbo starejših in drugih ranljivih skupin ter nudenju učne pomoči otrokom iz socialno šibkejših okolij, kar traja še danes.

Vse je stvar perspektive. Ne glede na to, kako je bila lani spomladi misel o tolažbi drugih, da bo vse v redu – medtem ko niti sami kot posamezniki v to nismo popolnoma prepričani –, zastrašujoča, hitro ugotovimo, da je pogovor dvosmeren, pomoč pa vzajemna. Starejša gospa, ki pokliče zaradi osamljenosti in ob tem razkrije svojo življenjsko zgodbo, polno vzponov in padcev, nam sporoči, da trenutno stanje za večino nas niti ni tako grozno, kot je delovalo na prvi pogled. Starejši gospod, ki še vedno fizično dela v tej njemu tuji državi in ki pokliče, ker nima nikogar, da bi mu v predpisani karanteni dostavil hrano, nam ponudi drug pogled na to, kaj pomeni biti sam. Ko pokliče invalidsko upokoјena mamica treh otrok, ker je zaradi zaprtja vrtec in šol doma preprosto zmanjkalo hrane, pa se zavemo, da je potreben neverjeten pogum (in ne šibkost), da zaprosimo za pomoč.

Jeseni se je vsaj za trenutek življenje vrnilo v stare tirnice in ob napovedi učne pomoči otrokom

smo se verjetno vprašali, kako bomo to spravili v svoj ponovno prehter tempo življenja (ter se ob tem poklonili vsem staršem, ki to počno še danes). Kmalu smo lahko ugotovili, da je učenje dvosmerno – radovedne in znanja željne oči na drugi strani ekrana nam, poleg matematičnih, postavljajo tudi življenjska vprašanja o smiselnosti vsega hitenja, in kar naenkrat so popoldanske ure zoom inštrukcij, po celodnevni virtualni konferenčni klicih, tisto, kar nam polepša in osmisli dan.

Biti solidaren ni vedno lahko in včasih se ob preobilici dela vprašamo, kaj nam je bilo tega sploh treba. Zelo hitro ugotovimo zakaj. Solidarnost namreč deluje v obe smeri – s tem, ko pomagamo drugim, pomagamo tudi sebi, predvsem pa korak za korakom pomagamo soustvarjati boljši jutri.

KO SMO SOLIDARNI, NISMO NIKOLI SAMI. VEDNO NAS PRIČAKA NASMEH – NA EKRANU ALI POD MASKO, KO SE NAVIDEZNO SMEJJO SAMO OČI.

Solidaren je lahko vsak – povabite sodelavko/-ca, ki ima poleg službe doma še dva šolajoča otroka, na virtualno kavo in jo/ga vprašajte, kako se počuti. Namenite prijazno besedo prodajalki/-cu, ki skrbi, da imamo hrano na policah. Pozvonite starejši/-emu sosedu/-u in jo/ga vprašajte, če kaj potrebuje, mogoče samo kratek klepet ... Ko smo solidarni, nismo nikoli sami, tudi v času svetovne izolacije ne. Vedno nas pričaka nasmeh – na ekranu ali pod masko, ko se navidezno smeji samo oči.

Nevenka Lekše,
predsednica RKS-OZ Ljubljana

Prihodnost solidarnosti

Z velikim optimizmom smo pričakovali prihod leta 2021, ko naj bi zlobni virus covid-19, ki je v preteklem letu povzročil veliko gorja in žalosti, zapustil naš planet. Ne, naša naivna pričakovanja so virusu dala nov zagon, kot bi se nam hotel maščevati za vsa neodgovorna ravnanja do narave oziroma planeta in tudi za skrhane medsebojne odnose, ki jih spodbuja politika in službi kapitala in krute neoliberalne politike. Ja, tudi vojno s korono na nek način izgubljam, saj mnogi med nami pozabljajo na solidarnost in odgovorna ravnanja do soljudi, sorodnikov, sosedov, znancev in ne nazadnje do vsega človeštva.

Razmislimo o vrednotah, na podlagi katerih Rdeči križ uresničuje svoje poslanstvo ter spodbuja solidarnost med ljudmi, kot so humanost, pravičnost, nepristranskost, univerzalnost, enotnost, prostovoljnost. Pomoč ljudem v stiski, pa naj bo to bodrilna beseda, topel stisk roke ali pomoč šolajočim pri učenju, včasih pomeni mnogo več kot sama materialna pomoč, čeprav je tistih, ki jo potrebujejo, vedno več.

Brez javnega zdravstvenega sistema se Slovenija ne bi mogla tako upirati posledicam epidemije in ravno zdaj se še posebej dobro vidi, kako pomembno je, da ohranimo in okrepimo javni zdravstveni sistem po načelu solidarnosti in vzajemnosti. To pomeni, da s solidarnim sistemom financiranja preko prispevne stopnje zbiramo sredstva za izvajanje zdravstvenih storitev za vse ljudi, ne glede na njihov materialni položaj oziroma zdravstveno stanje.

Ne želimo si ameriškega zdravstvenega sistema, ki je prijazen in ustrežljiv predvsem do tistih, ki si z nadstandardnimi zavarovanji pri zasebnih zavarovalnicah lahko zagotovijo

zdravstveno oskrbo. Več kot 40 milijonov Američanov pri zahtevnejših zdravstvenih storitvah ostane pred vrati, od tega je 15 milijonov otrok, ki v Združenih državah Amerike sploh niso zdravstveno zavarovani. Ali je to naša prihodnost in ali je naša prihodnost privatizacija zdravstvenega sistema? Ne, ne želimo si ponujenega vzorca čez lužo. Zdravstvenih storitev smo deležni vsi, od spočetja do smrti, zato je dolžnost prebivalcev in prebivalcev, da v imenu napredka in razvoja zdravstvene dejavnosti krepijo javno zdravstvo. Le tako bomo imeli vsi po načelu solidarnosti dostop do javnih in kakovostnih zdravstvenih storitev v Sloveniji in preprečili že tako preveč razbohoteno in nepravilno neenakost med ljudmi. Znanja in strokovnjakov imamo v Sloveniji veliko, le denarja za vse potrebe je premalo, ker oblast ni naklonjena pobudam, da bi država odrezala nekoliko večji kos pogače za zdravstveni sistem in bi tako dosegli povprečje evropskih držav.

POMEMBNO JE, DA OHRANIMO IN OKREPIMO JAVNI ZDRAVSTVENI SISTEM PO NAČELU SOLIDARNOSTI IN VZAJEMNOSTI.

Solidarnost in humanost ne smeta biti le besedi na papirju, oboje moramo živeti in složno vsakodnevno udejanjati.

SOCIALNA STISKA

**CENTER ZA SOCIALNO
DELO LJUBLJANA**
01/475 08 02
gp-csd.ljubl@gov.si

**Center za socialno
delo Ljubljana, Enota
Ljubljana - Bežigrad**
01/300 18 00 in 01/300 18 01
gpcsd.ljbez@gov.si

**Center za socialno
delo Ljubljana, Enota
Ljubljana - Center**
01/475 08 00
gpcsd.ljcen@gov.si

**Center za socialno
delo Ljubljana, Enota
Ljubljana Moste - Polje**
01/587 34 00
gpcsd.ljmos@gov.si

**Center za socialno
delo Ljubljana, Enota
Ljubljana Vič - Rudnik**
01/200 21 40
gpcsd.ljvic@gov.si

**Center za socialno
delo Ljubljana, Enota
Ljubljana - Šiška**
01/583 98 00
gpcsd.ljsis@gov.si

**RDEČI KRIŽ SLOVENIJE
- OBMOČNO ZDRUŽENJE
LJUBLJANA**
01/425 34 19 in 040/788 698
info@rdcikrizljubljan.si
sociala@rdcikrizljubljan.si

**ZVEZA PRIJATELJEV
MLADINE LJUBLJANA
MOSTE - POLJE**
01/54 43 043
info@zpmmoste.net

**PRELOMI - INŠTITUT ZA
DRUŽINSKO TERAPIJO,
SVETOVANJE IN
IZOBRAŽEVANJE
pomoč v finančnih
stiskah in dolgovi**
040/200 030
prelomi@siol.net

Petka za nasmeh
Pomoč pri nakupu
in dostavi osnovnih
potrebščin.
031/497 607
info@petkazanasmeh.si

DUŠEVNO ZDRAVJE

Društvo ALTRA
Odbor za novosti v
duševnem zdravju izvaja
programe svetovanja,
zagovorništva, vodi
dnevni center za osebe
s težavami v duševnem
zdravju ter izvaja program
stanovanjskih skupin
za osebe s težavami v
duševnem zdravju.
Zaloška 40
01/544 4760
svetovalnica@altra.si

Ozara Slovenija
Nacionalno združenje
za kakovost življenja
Cigaletova ulica 5
Pisarna za informiranje in
svetovanje Ljubljana
01/620 0423
info@ozara.org

Šent
Slovensko združenje
za duševno zdravje
Belokranjska cesta 2
Dnevni center za osebe
s težavami v duševnem
zdravju Ljubljana in
program stanovanjskih
skupin za osebe s težavami
v duševnem zdravju.
01/230 7830
info@sent.si

**Slovensko združenje za
preprečevanje samomora**
Center za psihološko
svetovanje Posvet izvaja
program Svetovanje
posameznikom, parom
in družinam v stiski.
Tržaška cesta 132
01/251 29 50 in 031/704 707
info@posvet.org

MUZA
Svetovalnica za
motnje hranjenja
01/425 03 38
svetovalnica.muza@gmail.com

**Svetovalni svet - društvo
za svetovanje na področju
motenj hranjenja in
duševnega zdravja**
068/648 695
info@svetovalni-svet.si

**ZDRAVSTVENI DOM
LJUBLJANA**
Center za duševno
zdravje Moste - Polje
01/584 4244
narocanje.cdz.mos@zd-lj.si

**Center za duševno
zdravje Bežigrad (PE
Črnuče)**
01/300 33 34
narocanje.cdz.bez@zd-lj.si

**Center za duševno
zdravje Center**
01/427 3826
narocanje.cdz.cen@zd-lj.si

**Center za duševno
zdravje Šiška**
01/581 5220
narocanje.irena.
logonder@zd-lj.si

**Center za duševno
zdravje Vič**
01/200 4596
narocanje.cdz.vic@zd-lj.si

KLIC V DUŠEVNI STISKI
01/520 99 00
Pokličete lahko vsako noč od 19.
do 7. ure.

**NUJNA PSIHIATRIČNA
POMOČ**
Čez dan
Univerzitetni klinični
center Ljubljana -
Poliklinika
Njegoševa ulica 4
01/434 45 17

Ponoči in čez vikend
**Center za mentalno
zdravje**
Grablovičeva 44a
01/587 49 00

**Spominčica - Alzheimer
Slovenija**
Pomoč za osebe z demenco
in njihove svojce
01/256 51 11
svetovalni telefon: 059/305 555
vsak delovni dan med 9. in 18. uro
svetovanje@spomincica.si

**Zavod za oskrbo na domu
Ljubljana**
Pogovorni telefon za
starejše s prostovoljci
01/24 20 605 od ponedeljka do
petka med 8. in 15. uro

NASILJE

KRIZNE/VARNE NAMESTITVE

**Krizni center za
ženske in otroke, žrtve
nasilja Društva Ženska
svetovalnica**
Sprejemajo le zdrave
osebe, ki nimajo simptomov
okužbe s koronavirusom.
031/233 211, 24 ur na dan

**Zatočišči za ženske in
otroke, žrtve nasilja
Društvo SOS telefon za
ženske in otroke – žrtve
nasilja**
080/11 55, 24 ur na dan

**Varni hiši Društva za
nenasilno komunikacijo**
031/736 726, ponedeljek, sredo
in petek od 8. do 19. ure, torek in
četrtek od 8. do 16. ure
vh.dnk@siol.net

PSIHOSOCIALNO SVETOVANJE IN PODPORA

**Društvo SOS telefon za
ženske in otroke – žrtve
nasilja**
080/11 55, 24 ur na dan
031/699 333, vsak delovni dan
od 9.00 do 15.00
drustvo-sos@drustvo-sos.si

**Društvo za nenasilno
komunikacijo**
01/434 48 22 in 031/770 120,
vsak delovni dan od 8. do 16. ure
info@drustvo-dnk.si

**Društvo Ženska
svetovalnica**
01/251 16 02 in 040/359 909,
vsak delovni dan od 9. do 18. ure
zenska@svetovalnica.org

**Združenje za MOČ -
Celostna psihosocialna
pomoč žrtvam spolnega
nasilja in drugih oblik
nasilja**
041/204 949, 24 ur na dan,
in 080/28 80, vsak delovni dan
od 8. do 16. ure
info@zamoc.si
Facebook stran @SkupajZaMoc

**Beli obroč Slovenije,
Društvo za pomoč žrtvam
kaznivih dejanj**
01/430 54 90 in 040/772 276,
vsak delovni dan od 10. do 16. ure
beliobroc@gmail.com

**Lunina vila, Inštitut za
zaščito otrok**
Svetovanje, namenjeno
otrokom, mladostnikom,
staršem, strokovnim in
dežurnim delavcem.
031/665 266, 24 ur na dan
svetovanje@luninavila.si

**ZIFS - Združenje
invalidov - Forum
Slovenije**
041/381 679, od 8. do 21. ure
info@zifs.si

ZASVOJENOST

**Logout - Center pomoči pri
prekomerni rabi interneta**
080 7376
info@logout.si

**Abstinent - Društvo
za urejeno življenje**
Pomoč pri težavah
z alkoholom
064/244 496
drustvo.abstinent@gmail.com

Društvo Projekt človek
Pomoč osebam z različnimi
oblikami zasvojenosti
041/717 356 (vsak delovnik med
10.30 in 12. uro)
sc.lj@projektclovek.si

DrogArt
Svetovanje o škodljivih
posledicah drog in
alkohola med mladimi.
01/439 72 70, 041/730 800
(vsak delovnik med 9. in 16. uro)
svetovanje@drogart.org

MLADI

**DRUŠTVO CENTER ZA
POMOČ MLADIM (CPM)**
01/438 22 10, 031/323 573
lj-info@cpm-drustvo.si
@drustvo_cpm

JZ Mladi zmaji
Za vse mlade, ki se znajdejo
v stiski, so Mladi zmaji
ponovno organizirali pomoč
psihosocialne svetovalke.
041/662 132, vsak delovni dan
od 12. do 17. ure.
Pomoč lahko poiščejo
tudi v sobi #svetovalnica
digitalnega mladinskega
centra DigiMC.
Facebook stran @mladizmaji

**Platforma Ljubljana
mesto učenja**
Na platformi so posodobili
učni seznam predvajanja
»Informiraj se o
koronavirusu SARS-CoV-2«,
ki združuje najnovejše
informacije za morebitna
odprta vprašanja in dileme.
ljubljana.cityoflearning.eu

**Mreža mladinskih centrov
Ljubljana**
Mladi v stiski se lahko
obrnejo tudi na mladinske
centre v Ljubljani.
www.mrezaljubljana.si

**Svetovalni center za
otroke, mladostnike in
starše Ljubljana**
01/583 75 00
info@scoms-lj.si

Telefon za psihološko podporo ob epidemiji COVID-19

Ker pogovor daje moč.

080 51 00

24 ur, vsak dan.
Klic je brezplačen.

Spletne Nedelce

Na Facebook strani Vodnikove domačije vsako nedeljo ob 11. uri otroke vabimo k ogledu premišljenih videoformatov ter spletnih delavnic in pripovedovalskih podvigov v živo. Rdeča nit brezplačnih vsebin pa je knjiga. Vabljeni na nedeljski otroški program Vodnikove domačije Šiška!

Špela Frlic

Odličnih knjig je mnogo. Beremo in spoznavamo jih lahko na številne razburljive načine. Zagotovo še nismo odkrili vseh in prav to nam je v največje veselje – da skupaj z zanimivimi pripovedovalci, ilustratorji, pisatelji, glasbeniki in animatorji raziskujemo različna odrska in videoživljenja knjige. Tako so Nedelce predvsem točka srečevanja kakovostnih knjig za otroke in njihovih bralcev. Želimo si, da bi bile spletne Nedelce oblika družinskega druženja, ki bogati, razveseljuje in se ob knjigah v domovih nadaljuje tudi potem, ko se ekran izključi. Nedeljska jutra pa so odlični čas za takšne družinske podvige.

V tem času, ko so zaprte tudi knjigarne, knjižnice pa ne dopuščajo prostega brskanja med knjigami, spletne Nedelce med drugim opozarjajo tudi na sveže izdaje slovenskih založb in na knjige, ki jih je preprosto treba prebrati. Ob tem na program uvrščamo tako vsebine za najmlajše, ki šele vstopajo v svet zgodb, kot tudi za tiste otroke, ki že postajajo samostojni bralci.

FEBRUARJA NE ZAMUDITE

14. 2.
slastna zgodba *Debela pekovka* pisatelja Petra Svetine za ljubitelje krofov

21. 2.
delavnica za zmajeslovce z ilustratorko in raziskovalko zmajev Nušo Jurjevič

28. 2.
stripovska novost *Akisi - Zasoljene zgodbe v interpretaciji igralka Barbare Cerar*

Za več informacij pišite na spela.frlic@divjamisel.org.

ČAJ PO LJUBLJANSKO

Ob vseh posebnostih in navadah, ki jih obiskovalci Ljubljane odkrivajo o nas, introspektivno pa tudi mi o sebi, se pojavlja vprašanje, ali je Ljubljana mesto z zanimanja vredno dediščino pitja čajev. Vrednotenje čaja v različnih evropskih mestih odpira zelo veliko asociacij, od pijače, po kateri se meri čas v angleški družbi, prirejanja čajank v visokih krogih kot oblike druženja, do ruske tradicije, kjer se pogovorno celo »da za čaj« oziroma se da napitnino. Kako trdno je pitje čaja zasidrano v Ljubljani? Je del našega vsakdana, nam kaj pomeni ali ga preprosto povezujemo le z boleznijo in okrevanjem?

Veronika Sorokin

Č

ajanke so bile nepogrešljiv del kulturnega in umetniškega življenja predvojnega meščanstva v Ljubljani. O tem ve veliko povedati Angelika Hribar, potomka znamenite družine Hribar in izjemna poznavalka bogate rodbinske kronike. Odraščala je v krogu visoke meščanske družbe, po materini strani podedovala

korenine starodavne plemiške družine Obereigner in Kastl in bila obdana s prefinjenim umetniškim duhom. Ustvarjali so ga njeni številni predniki, prav vsi umetniški talenti, v najtesnejši povezavi pa vsekakor mati Liza Hribar in babica Elza Kastl Obereigner, obe akademski umetnici.

»V dnevniku iz leta 1930, ko je imela 17 let, mati navaja, da so bili v nedeljo, 17. februarja, ob petih popoldne povabljeni na čaj k teti Plautz na Starem trgu. Na čaj so hodili tudi k drugim znanim ljubljanskim družinam, k Mayerjevim, ki so stanovali nasproti Opere, k Pollakovim, Luckmannovim in h Galetovim na Mestnem trgu. Mati v dnevniku piše, da si je dala skrojiti priložnostno 'obleko za čajanko', ki je morala biti dovolj udobna, ker se je na nekaterih čajankah tudi plesalo. Med drugim so takrat poznali tudi 'dekliške čajanke'.«

Kot poudarja sogovornica, je za pravi čaj veljal le črni ruski ali pa indijski čaj, medtem ko zeliščnih čajev na čajankah niso stregli. V meščanskih družinah s slovanskim poreklom so pripravljali čaj v samovarju in ga postregli, kot je navada, v steklenih kozarcih s posebnimi posrebrjenimi podstavki. Glavni namen tovrstnih popoldanskih srečevanj ob skodelici čaja, ki so bila navadno ob nedeljah, sta bila seveda klepet in druženje. Sredi teh krogov, med katerimi je najbolj znan literarni salon Vide Novakove, so se predvsem srečevali vodilni slovenski kulturniki, književniki, pesniki, pesnice in drugi. Hribarjeva je dodala: »Mamo Lizo je v salon Vide Novakove uvedla Lili Novy, ki je bila znana po tem, da je rada ponočevala in je včasih prespala kar v materinem ateljeju na kavču. Čajank pri Vidi so se pogosto udeleževali Oton Župančič, Josip Vidmar, Fran Ramovš, starša Dubravke Tomšič Srebotnjak, Ciril Kosmač in mnogi drugi. Kulturna družčina se je za sproščena druženja pogosto sestajala tudi v Kolovratu.«

Ena zanimivejših čajank je bila prav tako v palači Šahovnica, prvi najemni meščanski stanovanjski zgradbi v Ljubljani, ki sta jo leta 1931 postavila arhitekt Josip Costaperaria in Marija Rekar. Čajanke v Šahovnici so bile vsako sredo, med častnimi gosti sta bila pogosto avstrijski konzul in francoski kulturni ataše v Ljubljani. Prav tako sta v svojo vilo na Erjavčevi na prijetno druženje ob čaju izbrane goste vabila tudi zakonca Leon in Lidija Bahovec.

Čaj, danes tako samoumevna dobrina, je bil v času nastajanja kolonialnih imperijev prava dragocenost, zato sta razmišljanje o »udomačenosti« čaja v našem okolju, sploh pa prodornejši vpogled v navade, povezane z njim,

naravnost izzivalna. V priljubljenih ljubljanskih čajnicah – Cha na Starem trgu, Zisha čajna hiša na Nazorjevi, Stiška čajnica na Poljanski cesti, Primula v Botaničnem vrtu – dobimo vse, od črnih, zelenih, rdečih, belih do zeliščnih čajev, a zanimivo je, da lahko v zgodbi o čaju najdemo tudi marsikatero osebnost, ki je pustila pomemben pečat tako mestu kot njegovi dediščini.

Vznemirljivo iztočnico za čaj z ljubljanskih ulic nam vsekakor ponuja življenje znanega in bogatega predvojnega lekarnarja Leona Bahovca, ki je v tedaj čislano farmacevtsko dejavnost vstopil že v mladeniških letih. V lekarnarskem okolišju »šestega rajona«, ki je obsegal območje od Kongresnega

Čaj ob petih v navadi tudi pri ljubljancih.

Angelika Hribar je v zgodbah o ljubljanskih čajankah neizčrpna. V njenih pripovedih se nam razkrivajo mnoge zanimivosti ljubljanske mestne gospode.

trga do Trnovega in od Gorupove-Barjanske ceste do Ljublanice, je imel že leta 1927 svojo lekarno. Bila je v tedanji Žerjavovi hiši na Kongresnem trgu, kjer je danes cvetličarna Emporia (Vegova ulica 2), in v časih, ko so posli še cveteli, je v njej zaposloval celo do deset ljudi. Kot magister farmacije je zagovarjal naravno zdravljenje in pri pripravi farmacevtskih izdelkov prisegal na uporabo planinskih zdravilnih zelišč in mineralnih soli. V svoji vnemi in zahvaljujoč strokovnemu znanju je glavno strast odkril prav v številnih čajnih mešanicah, ki so mu že kmalu prinesle zavdanja vreden naziv »kralj čajev«.

Izdeloval jih je kar 17 vrst, od čaja emona, super čaja za družabno uživanje do čajev proti različnim obolenjem. Glavni preboj med njimi mu je prinesel čaj »planinka« za čiščenje krvi iz kar 25 zelišč, katerega sloves se je razširil daleč prek meja. Bahovec ga je sprva zaščitil kot blagovno znamko v Kraljevini SHS, leta 1928 pa ga je patentiral še na mednarodnem uradu za zaščito industrijske lastnine v Švici. Kot zanimivost dodajmo, da je imel konec tridesetih let prejšnjega

stoletja podružnice za prodajo planinke na Dunaju, v Pragi, Bratislavi, Budimpešti, Trstu in Rimu, v Zagrebu, Beogradu, Tirani in v Aleksandriji. Ne samo to, predstavnik za prodajo je imel celo v Združenih državah Amerike, kjer se je seznanil s kratkimi oglaševalskimi trendi, in tako sta se planinka ter njen avtor obelodanila celo v ameriških revijah. Eden od oglasnih sloganov, ki je najbolj zaznamoval njegov čaj doma in v svetu, se je glasil »Za pomladno kuro priporočamo planinka čaj!«

Čajnih zgodb je še veliko, prav gotovo ima vsak Ljubljancan svojo, tako kot vsak prisega tudi na svojo najljubši čaj. Ljubljana, ki jo tako geografsko kot tudi družbeno in kulturno skozi zgodovino prepredajo niti med Dunajem in Trstom, ima vsekakor zlahtnejšo, že več kot tri stoletja zasidrano dediščino kavarništvu. Vloga čaja je nekoliko drugačna, a vendarle zelo samosvoja. Od nekdaj ga poznamo bolj kot ne zeliščnega, čeprav tudi ljubljanske čajanke v pristnem meščanskem duhu ne zaostajajo za tovrstnimi družabnimi srečanji drugod po Evropi.

Plečnikov čaj

Pri izboru čajnih zgodb iz Ljubljane nikakor ne gre prezreti vse bolj priljubljenega Plečnikovega čaja, ki upravičeno osvaja srca ne le občudovalcev njegovih mojstrov, temveč tudi ljubiteljev čaja. Domačo zeliščno mešanico iz mete, janeža, dobre misli, materine dušice in žajblja je arhitektu pripravljala Šentjernejčanka Urška Luzar. Zanj je skrbela od leta 1932, ko se je iz Prage vrnil v Ljubljano, pa vse do smrti leta 1957.

Nove poslovne ideje

Ljubljane ustvarjalni in podjetniški duh ni zapustil niti med trenutno epidemijo. Mladi bodoči podjetniki namreč v okviru projekta Podjetno nad izzive v Ljubljanski urbani regiji (PONI LUR) že intenzivno izpolnjujejo svoje poslovne ideje.

Maruša Jakše

Otroci so največja naložba v našo družbo, zato je pomembno, da jih že zgodaj začnemo navduševati nad raziskovanjem stvari in okolice. Joni M. Cerar se je podjetniška ideja porodila, ko je opazovala svojega nečaka, kako neverjetno zbran in osredotočen je bil ob igri s knjigo. Pod znamko Biniboo so tako nastale mehke knjige iz filca, tako imenovane tihe knjige, namenjene otrokom, starim od tri do šest let. Sestavljene so iz različnih aktivnosti, ki otroka vabijo k raziskovanju, ob katerem razvija fino motoriko, logično sklepanje ter, ob premagovanju izzivov, krepi samozavest.

Jona je bila v okviru projekta PONI LUR štiri mesece zaposlena in vključena v podjetniško okolje, kjer je pod vodstvom profesionalcev njena ideja zagledala luč sveta. Prejela je številna znanja s področja podjetništva; vse od razvoja poslovne ideje do izdelave poslovnega modela in načrta, marketinških in promocijskih aktivnosti, poslovne komunikacije, upravljanja z IKT, pridobivanja virov financiranja, finančnih znanj in še bi lahko naštevali.

»Spodbujanje podjetništva in podjetniške kulture ter okolja, ki omogoča nove karijerne priložnosti in zagotavlja nova delovna mesta, je ena izmed razvojnih prioritete agencije,« dodaja Lilijana Madjar, direktorica Regionalne razvojne agencije Ljubljanske urbane regije (RRA LUR). Tako je z nekaj pomoči tudi Lea Grom svojo ljubezen do peke piškotov in sladice zavila v poslovno idejo. Pravi, da ni večjega zadovoljstva kot videti iskricice v očeh ljudi, ki uživajo v njenih sladkih pregrehah. Zato je v želji, da doseže enako navdušenje tudi pri drugih sladkoscijah, ustanovila Stories by Lea. Vedno je namreč čutila, da zgodbe prinesejo novo dimenzijo v kulinariki, predvsem sladnicam. Na primer poročna torta, ki pripoveduje zgodbo ljubezni in predanosti poročnega para. Ali paket cupcakesov na temo vesolja, ki so središče praznovanja majhnega fanta, ki želi postati astronaut, ko odraste. Takšne torte in sladice ustvarjajo navdušenje in poskrbijo, da je vsak dogodek nepozaben. Njena vizija je zato pripovedovanje zgodb preko sladice, ki niso zgolj lepe, ampak tudi nadvse okusne.

Gingerorange
Trenutno je na voljo kolagen, ki velja za najmočnejšega na trgu, hilaruon z dodatki vitaminov in mineralov za učinkovit boj proti staranju, okusen napitek C+D3 z dodatkom cinka ter vitamini za otroke v obliki okusnega sirupa, primerni za alergike in vsečni še tako izbirčnim jedcem.

(foto: arhiv gingerorange)

Fruit Fibers
Fruit Fibers je stoodstotna naravna rastlinska alternativa živalskemu usnju ali sintetičnim materialom s širokim spektrom aplikabilnosti, kot so čevlji, pohištvo, modni dodatki in pisarniški material. Številčne pa so tudi možnosti obdelave, ki vključujejo šivanje, lepljenje, vlivanje, laserski razrez, modeliranje in drugo.

(foto: arhiv Fruit Fibers)

KoleDAR
Koledar z ilustracijami slovenskih frazemov

(foto: Nejc Trpin)

Plebian
Ohišje, ki vsebuje vodoodporno vrečko za zaščito kolesarskega sedeža pred dežjem.

(foto: arhiv Plebian)

Stories by Lea
Lepe in okusne sladice z zgodbo

(foto: arhiv Stories by Lea)

Biniboo
Mehke knjige iz filca, tako imenovane tihe knjige, namenjene otrokom od 3. do 6. leta starosti.

(foto: arhiv Biniboo)

Ideje vseh sodelujočih sledijo trajnostnim smernicam razvoja regije in sovpadajo z njeno vizijo za naslednjih sedem let, ki se glasi Ustvarjalna. Pametna. Zelena. V duhu skrbi za okolje je zato pod vodstvom Tine Kovačič nastala Fruit Fibers, stoodstotna naravna rastlinska alternativa živalskemu usnju ali sintetičnim materialom. Ekipa se osredotoča na izbiro materialov, ki ne temeljijo na fosilnih gorivih. Proces izdelave deluje tako, da estetsko neprimerna ali predelana jabolka iz agroživilskega sektorja nadciklirajo in prek biodizajna povežejo z industrijami, kot so avtomobilska, modna, športna in druge.

Ob skrbi za naravo pa je pomembna tudi skrb za vsakega izmed nas. Da ostanemo zdravi in se izognemo negativnim dejavnikom, kot so onesnaženost zraka, škodljive navade, neuravnotežena prehrana, stres, slab spanec in podobno. Ti namreč oslabijo imunski sistem ter povzročajo hitrejše staranje – tu na pomoč priskočita Maja Mujanović in Urška Trost. S ciljem zmanjšanja posledic negativnih dejavnikov sta namreč ustvarili linijo inovativnih mineralnih in vitaminskih kompleksov gingerorange. Ponujata zaupanja vredno izbiro kakovostnih in bioaktivnih snovi v prehranskih dopolnilih za boj proti zunanjemu in notranjemu staranju telesa ter za krepitev imunskega sistema. Za lažji razvoj idej je bila mladim podjetnikom zagotovljena tudi vsa potrebna fizična infrastruktura po principu co-workinga – delovnega prostora, namenjenega združevanju več podjetij na enem mestu.

Poleg uživanja vitaminov in mineralov pa je za zdravlje potrebna tudi fizična aktivnost. In ker Slovenci zelo radi kolesarimo, je Nikolaj Burger ustvaril Plebian. Gre za inovativen in uporaben pripomoček vsakega kolesarja – ohišje z vodoodporno vrečko za zaščito sedeža pred dežjem, ki se ga pritrdi pod sedež kolesa. Ideja se je sicer porodila prijatelju Luki Leskovarju, medtem ko je sedel na klopci in opazoval žensko srednjih let, kako se muči z odvezovanjem plastične vrečke, zavezane za sedež. Po neuspelem poskusu je nad odvezovanjem obupala, vrečko strgala ter jo zavrgla v najbližji koš. Koliko časa in plastike bi lahko prihranili, je pomislil. Domislivo sta z Nikolajem prijavila na projekt PONI LUR, ki ju je popeljal vse od razvoja poslovne ideje do izdelave poslovnega modela ter rojstva Plebiana.

Navdušen nad dogodivščinami in turističnimi vodenji je Tine Aćimović dobil zamisel o inovativnih turističnih spominkih. Njegov cilj je ustvarjanje spominkov, ki so avtohtoni, lokalni, a tudi trendovski in dizajnerski. Tako se mu je porodila domisliva o izdelkih s hudomušnimi dobesednimi ilustracijami slovenskih pregovorov in frazemov, preko katerih bodo Slovenci ter tuji obiskovalci spoznavali posebnosti slovenskega jezika in slovenske kulture. Ustvaril je prav prijeten koleDAR za leto 2021, ki vsebuje ilustracije frazemov, kot so iti rakom žvižgat, naj te koklja brčne, živeti na koruzi ... »Udeležbo v projektu PONI LUR priporočam čisto vsem, ki imajo poslovno idejo in ki čakajo na zadnji 'potisk'. Imamo odličnega mentorja, ki nam stoji ob strani z nasveti, nas usmerja, ponuja rešitve, predvsem pa verjame v nas,« dodaja Aćimović.

O PROJEKTU PONI LUR

V projekt se lahko vključijo osebe s poslovno idejo, ne glede na starost, stopnjo izobrazbe ali status brezposelne osebe. Pogoj je le, da imajo kandidati prijavljeno stalno ali začasno prebivališče v eni od 26 občin Ljubljanske urbane regije in da lahko pred pričetkom podpišejo pogodbo o zaposlitvi za določen čas štirih mesecev.

Do konca letošnjega leta bosta na rralur.si objavljena še dva razpisa, tako da bo priložnosti za razvoj poslovnih idej še veliko.

Podrobnejše predstavitev vseh enajstih udeležencev in njihovih poslovnih idej si lahko ogledate na rralur.si oziroma do njih dostopate prek spodnje QR-kode.

Ljubezen je najboljša začimba

Ko Erika de Vecchi in Maxx Panizzari govorita o hrani, pripravi hrane in hranjenju, govorita o užitku, filozofiji, budizmu in zgodovini, senzualnosti, o bistvu in bivanju, o kulturi, strasti, o rojstvu in smrti ter seveda o ljubezni. Pred dobrim letom sta v malce skriteh rokavu Trubarjeve ulice odprla Raw Pasta Fresca Bar, kjer najdete sveže italijanske testenine raznovrstnih oblik in barv, z različnimi omakami.

Ajda Borak

**»DANES IMAM LJUBLJANO RAJE KOT MILANO. SPOMINJA ME NA MILANO V ČASU MOJE MLADOSTI.«
MAXX**

Iz velikega, svetovljanskega Milana, prestolnice mode in umetnosti vseh vrst, v Slovenijo?
Maxx: Odločitev za življenje v Sloveniji vse kakor ni bila racionalna. Pred osmimi leti sva po naključju prišla sem na počitnice. Potovala sva vse od Primorske do Murske Sobotice. Vse je bilo zeleno, čisto, ljudje so se zdeli tako povezani, prijazni, odprti. Na poti so se nama seveda dogajale manjše in večje nesreče – od problemov z avtomobilom do zdravstvenih težav, a sva vse tako gladko rešila. Potem sva še nekajkrat prišla v Slovenijo na dopust, da sva se prepričala, ali je res vse tako, kot se nama je zdelo ob prvem obisku. In je bilo! Lepega dne sva se odločila, da prodava vse, kar imava v Milanu, in se preseliva sem.

Danes imam Ljubljano raje kot Milano. Spominja me na Milano v času moje mladosti. Takrat smo se vsi poznali, vsa vrata so bila odprta, ljudje so se pozdravljali na ulicah. A Milano se je spreminjal, ne na boljše. To ne pomeni, da ga sovražim, le ljubezen je minila.

Kakšna je vaša filozofija o hrani in pripravi gurmanskih obrokov?

Maxx: Hrana je tista, ki združuje ljudi. Poleg tega je hrana edina stvar, brez katere zares nihče

ne more živeti. Kaj je naš prvi tuzemeljski spomin? Hrana! Ko se človek rodi, najprej zajoka in je.

Ljudje včasih podcenjujejo moč hrane. Hrana je kultura – kot za vse druge vrste kulture, moraš biti tudi za dožemanje hrane dovolj inteligenten. Malo smo pozabili na pomen hrane – je del nas, je prvinska, je temelj za naš obstoj. In tisto, kar je temelj vseh nas, nas povezuje. Zame je hrana povezana s čutenjem, pozele-njem, željo, strastjo – kot ljubezen. Jaz se s svojo hrano, s svojimi sestavinami pogovarjam, jih bodrim, vse je povezano z energijo. Zakaj mislite, da je vedno najboljša tista hrana, ki nam jo skuha babica ali mama? Ker kuha z ljubeznijo. In ljubezen je najboljša začimba.

Verjetno je pravi izziv s partnerjem preživljati cele dneve, v zadnjem letu še bolj izrazito?

Erika: Kmalu po tem, ko sva se spoznala, sva že začela delati skupaj. En dan je sladek, naslednji grenak. Vsak dan moraš najti razlog, vsak dan znova moraš izbrati svojega partnerja. Enako je s hrano. Če bi vsak dan, za vsak obrok jedli isto jed – recimo ajdove žgance – bi jih kmalu zasovražili. Če bi ajdove žgance vsakič drugače začinili, jim dali različne prelive, enkrat bi jih pripravili sladke, drugič slane, potem bi jih dolgo imeli radi. Enako je z ljubeznijo, z odnosi – vsak dan moramo izbrati novo začimbo.

Kaj nas čaka v Raw Pasta Fresca Baru?

Maxx: Vsi, ki so lastniki restavracij in gostiln s kakršnokoli že hrano, bi se morali zavedati, da ne gre samo za prodajo hrane – mi hranimo ljudi. In to moramo početi z ljubeznijo. Ob hrani vsi postanemo prijatelji – medtem ko delimo obrok, delimo užitek, delimo resnico. Ljudje, ki jedo pri nama, so najini prijatelji, ne gostje. Ko pridejo k nama, pridejo v najin dom, v najino kuhinjo. Želiva si, da se počutijo kot doma.

TRUBARJEVA CESTA 43

LPP 13, 20 – postajališče Zmajski most

BICIKELJ: Prešernov trg 6

Zavedati se moramo, da so mesta ljudje

Boris Pirc, po izobrazbi sicer gradbenik, je svoje poslanstvo našel v grajenju lepšega življenja. Temeljni gradnje boljšega življenja so v povezovanju – »pomembno je, da človek prispeva k razvoju skupnosti, v kateri živi,« pravi. Je človek, čigar več kot štiridesetletno udejstvovanje na področju prostovoljstva in turizma priča o tem, kako pomembno je zavedanje, da so mesta ljudje. Prav vsi s svojimi dejanji vsak dan gradimo lepše in prijaznejše življenje.

Ajda Borak

Po dolgoletnem udejstvovanju v turistični panogi ugotavlja, da se je v razumevanju in snovanju Ljubljane kot turistične destinacije zgodila bistvena sprememba. »Pomembno je, da vsi spoštujemo svoje mesto, da sodelujemo, da smo trajnostno naravnani. Pomembne so pobude in vlaganja v izboljšavo zraka, kakovost vode, sajenje dreves, organizacijo potniškega prometa. Če imajo občani radi svoje mesto, se tudi turisti v njem dobro počutijo,« poudarja.

V Ljubljani so bili pred pandemijo že opazni negativni vplivi množičnega turizma. Zdaj je čas za ponovni »razmislek o tem, kakšne turiste si zares želimo pritegniti in v kakšnem številu ter kako zastaviti trajnostni razvoj, ki bo omogočal dobro počutje tako nam, ki tu živimo, kot obiskovalcem, ki bi radi spoznali naše mesto«. Ljubljana je lepa in zanimiva tudi zunaj strogega centra. Nadaljnji razvoj se mora gibati v smeri povezovanja mestnega središča z okoliškimi območji, saj so vedno bolj priljubljene pohodniške in sprehajalne poti, ki človeka seznanijo z utripom mesta.

Boris Pirc pomaga tudi turističnim društvom pri zapleteni sistemski organizaciji njihovega delovanja. »Zavedati se je treba, da je društvena dejavnost povezovalna. Aktivni krajanje sodelujejo pri akcijah za dvig kakovosti življenja.

Boris Pirc je konec lanskega leta prejel priznanje za izjemni prispevek pri razvoju turistične društvene organizacije. Sicer je poslovni sekretar Mestne turistične zveze Ljubljana in se s turizmom ukvarja že 30 let, s prostovoljstvom pa celo več kot štiri desetletja. Je dolgoletni član upravnega odbora Turistične zveze Slovenije, kjer že več kot dve desetletji kot prostovoljec sodeluje pri projektih Moja dežela – lepa in gostoljubna, Turizmu pomaga lastna glava ter Več znanja za več turizma.

Prostovoljcu pa daje možnost pridobivanja raznoraznih izkušenj in hkrati širi socialno mrežo posameznika, ki se v njej udejstvuje. »Ravno to zavedanje ga žene, da kot prostovoljec pomaga reševati obstanek turističnih društev.

Leta 2006 je zasnoval projekt, ki je predstavil obdobje meščanske in rimske Ljubljane. Sodeluje tudi pri izvajanju projekta Čista in zelena Ljubljana, ki že 25 let z vsakoletno množično akcijo skrbi za čistejšo, bolj zeleno in urejeno mesto.

V luči trenutne situacije, ki je turistični panogi pustila grenak pečat, pa Boris z optimizmom zre v prihodnost. »Želim si, da bi ta kriza prinesla nove priložnosti in razvoj medčloveških odnosov vseh delujočih na tem področju. Pomen idej, povezovanja in pripravljenosti po udejanjanju dobrih stvari, novih pristopov bo prav gotovo bistvo nadaljevanja turizma po tem kritičnem obdobju. Ustvarjalne rešitve prinašajo nekaj več, tako gostu kot ponudniku turističnega produkta.«

Konec lanskega leta sta nas zapustila častna meščana: prof. dr. Zora Konjajev, pionirka slovenske pediatrije, in Mojmir Sepe, skladatelj in dirigent. Ob tem smo prosili njuni prijateljici – nekdanjo urednico Živo Vidmar in legendarno avtorico besedil slovenskih popevk Elzo Budau – da z Ljubljančani delita spomin ali anekdote, saj življenje sestavljajo nepozabni trenutki, ki pa veliko povedo o veličini vsakega izmed nas.

PROF. DR. ZORA KONJAJEV (1921-2020)

Živa Vidmar

Bilo je leto 1976. Dr. Zora Konjajev je bila moja zdravnica, odkar je končala študij medicine. Tedaj sem bila prvič noseča, zato je skrbno, sicer nelegalno, pregledala mojo kri za morebitno škodljivo okužbo. V njej mi je našla sledi toksoplazmoze, zato mi je čez pet tednov ponovila krvne teste. Seveda vse to na njenem oddelku za nedonošenčke. Ta oddelek je imel posebnost. Na hodniku je bil umivalnik, za njim pa po stenah in tleh rdeča črta. Črte ni smel prestopiti nihče, če si ni prej umil rok.

Takrat je bila na oddelku še druga posebnost. Ultrazvoka sploh še ni bilo, tako da je prišel na oddelek popolnoma zdrav nedonošenček, ki je bil pomotoma izrezan materi iz trebuha pri 26 tednih nosečnosti in je imel 600 gramov. Ker je bil zdrav, je v inkubatorju uganjal vragolije. Že tretji dan po prihodu je tečnaril pri hranjenju, ker je hotel sesati. Ni maral cevke v želodček. Nekajkrat je sprožil alarm, ker se je zrinil k steni inkubatorja, s tem pa ušel tipalu za srce. Presenečena sem bila nad njegovim

videzom. Imel je dolge roke in noge, kot odrasel človek, le glavica je bila malo prevelika. Nasmeljal me je, ker je imel v roki svoj bobek. Če bi bil na kliniki Mayo, bi zanj izvedel ves svet ...

No, zrasel je v krepkega slovenskega Janeza, jaz pa nisem imela sveže okužbe toksoplazmoze.

S teto Zoro – pravilneje ujno – sva postali prijateljici, ko je bila v pokoju in ni več vozila avta. Zelo jo bom pogrešala, med drugim tudi najino nočno kvartanje in seveda ob tem klepetanje.

MOJMIR SEPE (1930-2020)

Elza Budau

Sprehajam se po svojem virtualnem muzeju spominov. Obujam skorajda 57 let druženja z Mojzesom ... Iščem enega samega, ta pravega. Ne najdem ga. Morda je tudi z ljudmi tako kot z glasbo. Ob vokalnem partu za novo popevko so mi note kar same prišepnile zgodbo ali razpoloženje. Mojzes je bil poosebljena glasba. Tista najlepša, ki te prevzame, te objame, poboža. Vedno je znal pričarati vedrino, neko posebno vzdušje, metafizično globino. V njegovi družbi sem se počutila prijetno, varno in, ne nazadnje, spoštovano. Tako kot je znal izbrati interprete svojih pesmi, je izbiral tudi prijatelje. In besedilopisce. Poletna noč naju je povezala za vedno. Sledili sta ji S teboj, Brez besed in še, če

se ne motim, 32 drugih. Pa nepozabni pogovori ob kozarcu vina v Countriju, ob sobotah šampanjec v stari Ljubljani, v enem izmed lokalov od Robbovega vodnjaka do tržnice, ne spomnim se imena, največkrat pa v Bangladešu na Kolodvorski, po domače Rugljevem nabrežju, kjer se je točno opoldne zbrala prava moška družba, v različni zasedbi, kdaj pa kdaj zaokrožena z damo. Pogosto z menoj. Pa Mojzesovih okroglih in oglatih rojstnih dni. Spomnim se večne zadrege, kaj mu sploh lahko podarim? In ... Končno mi priplava sladek spomin! Fuksije februarja ... Navdihnila me je japonska cvetlična kuharska knjižica. Recept za jed s fuksijami mi ni dal miru. Takrat sem eksperimentirala s peso, se zaljubila vanjo. S svojo prelepo škrlatno barvo me je spominjala na cvetoče fuksije

pri moji noni. Celo sladico sem skreirala, mične kroglice, iskala primerno ime zanje. Se spomnila sloviten Mozartovih in svoje poimenovala Mojzesove kroglice. Če jih ima Mozart, zakaj jih ne bi imel naš Mojmir, Mojči, Mojzes, včasih tudi Pesa imenovan? Ta vzdevek sicer ne izhaja iz tega gomolja, ampak priimka. Sepe. Zamenjaš zloga in en e v a. Dostavila sem jih v naš sobotni bar, za pokušino, in odhitela na tržnico po nakupih. Najbrž ni bil pravi trenutek. Majda je bila že hudo bolna. Tisti konec tedna jo je Mojzes iz bolnišnice pripeljal domov. Ne vem, če je sploh prišel na sobotni šampanjec in poskusil kroglice. Nikoli jih ni omenil. Nisem ga vprašala. Mojzes je bil človek, ki si ga preprosto moral imeti rad. In pripravljam jih za prijatelje. Za valentinovo.

Radio Basement – oda mladosti

Živjo, živjo, ali se slišimo? Javljamo se iz studia mladinskega centra Črnuče, kjer snemajo oddaje novega Radia Basement. Z nami so člani ekipe, ki so radio zagnali oktobra lani in zdaj že nekaj mesecev uspešno ustvarjajo vsebine za svoje sovrstnike. Trenutno oddaje zaradi ukrepov ob epidemiji delajo od doma. Radio Basement mlade na sproščen način obvešča, izobražuje, zabava in jim podaja verodostojne informacije, ki jih je v prenasičenosti medijev včasih težko prepoznati. Prisluhnilimo jim!

Patricija Fašalek in Ivana Naceva

se se je torej začelo v studiu mladinskega centra Mladi zmaji Črnuče, kjer je urednica radia Zia Perko Rogelj sodelovala kot prostovoljka. Z Maticem Muncem, koordinatorjem, specialistom za mladinsko delo in sedaj njihovim mentorjem, sta se nekega dne pogovarjala, kako noro bi bilo, če bi ustanovili radio. Kmalu za tem je pred faksom spoznala Mišo Močilnikar, ji ponudila čigumi in jo vprašala, kaj bi rada počela v življenju.

Odgovor ne bi mogel biti bolj prikladen:

Miša je dejala, da si želi delati na radiu. Radijsko ekipo so tako sestavili predvsem po spletu okoliščin, saj so člane pridobivali s širjenjem novice od ust do ust, ob premnogih pogovorih ob kavi, spoznavanju in iskricah, ki so vzplamenele med njimi. Rezultat tega je bil, da so se skupaj znašli mladi, ki imajo kaj povedati. »Prvi meseci zagona so bili zelo intenzivni in radio je bil praktično vsak dan na agendi kot živ in obsežen projekt. Zadnje štiri mesece pa počasi izpuščam iz rok mentoriranja, saj je ekipa postala samostojna in moja vloga je zgolj še občasno svetovanje,« je začetke komentiral Munc.

Nastajanje oddaje

Proces nastajanja oddaje je odvisen od oddaje in avtoric, ki jo pripravljajo, vse oddaje pa gre do skozi faze raziskovanja, pisanja, snemanja in montaže. Teme velikokrat črpajo iz aktualnega dogajanja, ki ga lahko vedno postavijo v širši družbeni kontekst in podprejo s teorijo. Če kateri od avtoric kdaj zmanjka tem za naslednjo oddajo, se ekipa usede skupaj in hitro se nabere kup idej. Pri snemanju in montaži jim pomagata tonska tehnika Rok Molnar, kitarist pri bendu Burzazija, in Staš Kramar, ki sodeluje tudi pri Radiu Študent.

Avtorica oddaje Feršterkeraj Urška Kleindienst, ki se pred mikrofonom pogovarja z mladimi glasbeniki, je z nami podelila svoj ustvarjalni proces: najprej si vzame nekaj ur, da izbrska informacije, ki jih je mogoče najti na spletu o naslednji gostji ali gostu. Oglela si videe, članke in podobne objave, ki ji pomagajo oblikovati

vprašanja za intervju, ob tem pa poslušajo njihovo glasbo. Poslušanje glasbe ji je najbolj zabaven in sproščujoč del procesa, saj pri sestavljanju vprašanj težko sledi določeni rutini: »Včasih se vprašanja spomnim sredi noči, včasih mi med predavanji nad glavo zasveti žarnica glede kakšne res nore teme za pogovor, spet drugič pa imam tako prazno glavo, da težim urednici Zii ali pa bližnjim prijateljem, da mi pomagajo. Po navadi sem težko kreativna, ko se v to prisilim in sedim za mizo.« Potem ko se ji zazdi, da ima dovolj vprašanj, se jih trudi razvrstiti v neko smiselno celoto, nato pa še izbere svoj glasbeni predlog – to je njen najljubši del, saj pri tem odkriva cel spekter dobre glasbe. In snemanje se lahko prične!

so ugotovili z raziskavo, v kateri so poizvedovali, kako mladi uporabljajo radio, izražena pa je bila tudi želja po kvalitetnih vsebinah, ki bi naslavljal tematike za mlade. »Naša prednost je, da smo mladi, ki delajo za mlade, in tako lažje predstavimo vsebine na nam razumljiv in primeren način. Seveda si želimo pridobiti lastno frekvenco, a to je malo večji in časovno zamuden zalogaj,« je dejala Zia.

Mladi smo sposobni, angažirani, aktivni

Na vprašanje, ali so po njenem mnenju mladi premalo aktivni, je odgovorila: »Ne, to je stereotip, ki ga mediji vse preradi izpostavljajo, poleg tega pa nam nalimajo še, da smo leni, neodgovorni, neaktivni, nezavzeti in nasploh nimamo pojma, kaj se dogaja.« Podcenjevanje mladih vidi kot težavo, saj zatira možnost njihove angažiranosti, čeprav po drugi strani v njih budi še večjo željo po produktivnosti in rezultatih, ki kažejo drugače. Pomembno se ji zdi, da so družbene tematike predstavljene na razumljiv način, da osvetlijo različne zorne kote in vse to umestijo v širši družbeni kontekst.

Munc pravi, da rad sodeluje z mladimi, ker so polni idej, zanosa in energije: »Tisto, kar lahko starejši prispevamo, so izkušnje in kakšno specifično znanje, ki smo ga pridobili v svoji karieri. Radio je v mojem življenju prisoten 27 let, tako da je prišel čas, da kaj tega tudi delim.« Po njegovih izkušnjah je učenje v takšnih projektih dvo-smerni proces – drug od drugega se učijo in napredujejo. Dodaten izziv predstavljajo skupinski projekti, kjer gre za tvorjenje skupnosti podobno mislečih in delujočih, saj se tako spletajo odnosi, tako osebni kot profesionalni, kar je trdno vezivo skupnosti. »Biti del takšne zgodbe je privilegij, ki nas ne čaka za vsakim vogalom. Meni osebno to daje zagon in mi osmišlja mladinsko delo, saj so rezultati vidni, čeprav je v resnici ta radijska ekipa šele na začetku svoje poti. Bomo slišali, kam jih odnese čez pet let,« je zaključil Munc.

Oddaje Radia Basement so dostopne na radiobasement.net, poslušamo pa jih lahko tudi na drugih platformah, kot so Apple Podcasts, Spotify, Google Podcasts in Deezer.

Zia Perko Rogelj

Odgovorna urednica, ki je nabrala vse te ljudi. Rada ima nove izzive, predane ljudi in topel čaj. Sebi in drugim najraje zastavlja vprašanje: »Zakaj?«

4 vrste oddaj

Radio Basement, ki se opisuje kot »internetni medij za poročanje, angažiranje in dialog, kjer soustvarjamo odprto in strpno družbo«, še nima svoje radijske frekvence, oddaje je možno poslušati na njihovi spletni strani, kjer se delijo na štiri rubrike.

- 1 V glasbeni oddaji **Feršterkeraj** se z mladimi slovenskimi glasbeniki pogovarja Urška Kleindienst.
- 2 V oddaji **Kje je tu most?** Miša Močilnikar in Nika Pušlar poglobljeno razmišljata o kulturi na podlagi medijskih tekstov in filmov.
- 3 Politično obarvano oddajo **Kampanja XY** vodita Mojca Jevšek in Sara Kogej.
- 4 **Študentenfut** pa je oddaja, namenjena mladim na študijski poti, kjer Ana Hladnik in Urška Selaković svetujeta in obdelujeta različne plati študentskega življenja.

Ekipa Radia Basement se predstavi

Sara Kogej

Zvesto pije kavo, rešuje križanke in je na kavču. Je na misli, da ugotovi, ali lahko »samo« z govorjenjem v mikrofoni naredi kaj koristnega ... karkoli že to pomeni.

Urška Kleindienst

Najraje ima poletne večere na kakšnem krasnem koncertu, ne mara pa sveže pokošene trave zaradi alergije.

Nika Pušlar

Študirajo sinologijo in je ena od sovoditeljic segmenta kulture. Vedno je pripravljena na pogovor o družbenih problematikah in vsem vmes.

Urška Selaković

Študentka komunikologije; tu in tam lahko zasledite tudi njeno plejliso.

Matic Lesjak

Ureja spletno stran, nalaga oddaje, grafično oblikuje in ustvarja vizualno podobo predstavljenim vsebinam. Rad ima nore ideje, šotore v naravi in pse vseh vrst.

Miša Močilnikar

Trdno zastopa svoja stališča in se trudi, da med mladimi ustvari dialog.

Mojca Jevšek

Poleg izdelkov živalskega izvora slabo prebavlja tudi komercialno glasbo, družbeno neenakopravnost in slabo izvršene meme.

Radio ali podkast?

Za eno oddajo potrebujejo med osem in šestnajst ur dela. Trenutno delujejo kot podkast radio – nekakšen hibrid med podkastom in radijem. Forma in način dela sta radijska, platforma, na kateri so dostopne oddaje, pa je za zdaj še v obliki podkasta zaradi tehnične izvedljivosti. Takšen pristop je Radiu Basement omogočil, da je lažje prodril v medijski prostor. Pri tem je najpomembnejše, da lahko na tak način njihove oddaje poslušajo kdorkoli, kjerkoli in kadarkoli, jih da na pavzo in s poslušanjem nadaljuje kasneje, s čimer dosežejo večje število poslušalcev. Takšen način predvajanja je mladim bližje, kar

TURISTIČNI VODNIKI PRAZNUJEJO

Združenje turističnih vodnikov Slovenije prihaja že v 33. leto svojega delovanja. Podobno starost ima tudi Mednarodno združenje turističnih vodnikov. Svoj ustanovni dan, 21. februar, vsako leto posebej zaznamujejo. Letos vas, skupaj s kolegi iz Kluba profesionalnih turističnih vodnikov Slovenije, vabijo na krajshe, brezplačne ogleda po Ljubljani. Razpored je objavljen na spletni strani slovenija-vodniki.si.

Če se jim želite 21. februarja pridružiti – sprehod po svežem zraku vsem koristi – to sporočite na e-naslov rezervacija@slovenija-vodniki.si ali pokličite na 070/380 961. Zaradi trenutnih razmer in ukrepov, povezanih z epidemijo, so prijave obvezne. Če jim ne bo uspelo pridobiti dovoljenja za ogleda, jih bodo izvedli brez udeležencev. V tem primeru bo ogled z vodniki po Ljubljani in drugih slovenskih krajih mogoče spremljati prek spletnih povezav.

Retrosex za valentinovo

»Če Valentin ne more v Slogo, mora Sloga k Valentinu.« se glasi moto tokratne Noči erotičnega filma Kinosloga. Retrosex., v kateri bo Kinodvor nostalgичni spomin na erotični kino Sloga ter poklon radoživemu duhu in zgodovini filmske erotike letos pripeljal kar na dom. »Rdeča dvorana bivše Sloge na Kolodvorski bo letošnje valentinovo samevala. Pa vendar, pogledimo s pozitivne strani: ko nas bodo v Noči erotičnega filma preplavile strasti, bomo nadvse priročno že doma.« je povedala kuratorica Maša Peče. Filmi bodo na ogled na spletni platformi Eventive na valentinovo. Gledalci, samo starejši od 18 let, boste lahko z začetkom ogleda začeli med 18. in 24. uro, po začetku ogleda boste imeli sedem ur časa, da si filme pogledate do konca. Spletni nakup vstopnic že poteka na kinodvor.org. Število vstopnic je omejeno.

Državna priznanja za najbolj požrtvovalne v MOL v boju proti covidu-19

Sredi januarja letos je župan Zoran Janković podelil spominske znake Vlade RS za požrtvovalnost v boju proti covidu-19. Prejeli so jih najbolj požrtvovalni posamezniki in skupine, ki so v okviru MOL nesebično pomagali pri preprečevanju širjenja novega koronavirusa lani spomladi.

Spominske znake so kot posamezniki prejeli: **Roman Fortuna**, vodja Mestnega redarstva MOL, ki je bil v času ukrepov zadolžen za povezovanje dela Mestnega redarstva, Oddelka za zaščito, reševanje in civilno obrambo

MOL ter Oddelka za zdravje in socialno varstvo MOL; **Bojan Povše**, ki je v MOL zaposlen kot voznik in je v času epidemije skrbel za organizacijo in dostavo toplih obrokov za socialno ogrožene otroke ljubljanskih vrtcev in osnovnih šol ter starostnike; **Sanja Huskić Hočevar**, vodja Odseka za odnose z javnostmi MOL, ki je v obdobju epidemije skrbel za pravočasno in celostno informiranje javnosti ter ažurno delo z mediji.

Spominske znake so prejele tudi naslednje skupine: **LPP**, kjer so se hitro in učinkovito odzvali

na potrebo po zagotavljanju razvoja toplih obrokov; **Šport Ljubljana**, kjer so se nemudoma odzvali na stisko srbskih državljanov, ki so se v začetku epidemije znašli v Ljubljani, saj jim pri vračanju iz drugih evropskih držav ni uspelo priti v domovino; **Ljubljanski grad**, kjer so se nemudoma odzvali in zdravstvenemu osebju UKC Ljubljana dali kapacitete Hostla Celica za bivanje njihovih zaposlenih, ki so doma iz drugih krajev Slovenije, saj je bil javni prevoz ukinjen.

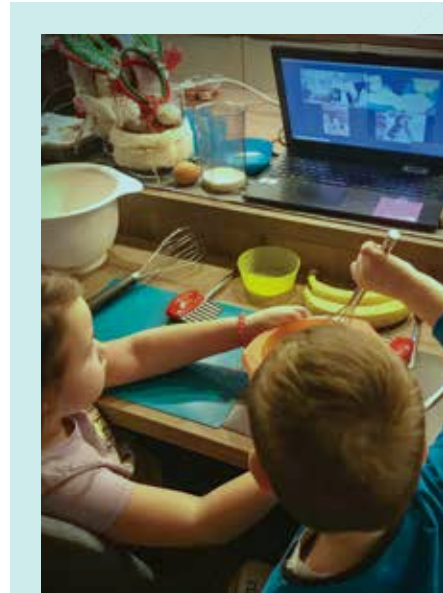
Vsem prejemnikom visokih priznanj iskreno čestitamo!

Ko zadiši iz grajske kuhinje

Slovenija letos nosi naziv Evropska gastronomska regija 2021. Na osrednji turistični točki v mestu, Ljubljanskem gradu, kjer imata kulinarika in grajska vinska zgodba pomembno mesto v ponudbi, so za to priložnost izdali prav posebno kuharsko knjigo z naslovom Jedi časov – časi jedi, kulinarika časovnega stroja Ljubljane na Ljubljanskem gradu. Knjiga je lahko tudi lepo darilo. Na voljo je v grajski trgovini Friderik in na spletu: friderik.ljubljanskigrad.si.

Zoom ustvarjalnice

Ekipa Male ulice je takoj po zaprtju družinskega centra svoje delo preselila na splet. Virtualno izvajajo celoten starševski program, od treningov starševstva, predavanj in klepetkov do pedokinetike, poporodne telovadbe in joge. Za otroke pa vsak dan ob 17. uri pripravijo zoom ustvarjalnico, ki se je veselijo otroci in starši. Koledar dogodkov je objavljen na spletni strani malaulica.si, prav tako seznam vseh potrebščin, ki jih otroci potrebujejo za posamezno ustvarjalnico.

Ljubljana bo poleti gostila enega največjih zborovskih festivalov, Europa Cantat 2021. Na festival, ki ga podpira tudi Mestna občina Ljubljana, se lahko prijavijo zbori, pevci in pevke ter vsi ljubitelji zborovske glasbe, ne glede na pevski staž in predznanje.

Prijave so odprte do 15. februarja.

V primeru odpovedi festivala zaradi COVID-19 organizator vrne prijavnino.

europacantat.jskd.si
registration@ecljubljana2021.si
+386 1 24 10 500

- 1 Foto: Andrej Peunik
- 2 Constantin Brâncuși: Speči otrok, z dovoljenjem Ovidiu Șandor Collection
- 3 Andy Warhol, Tihožitje, z dovoljenjem Laurent Fiévet Collection
- 4 Mona Hatoum, Ogrlica iz las, z dovoljenjem Fondazione Sandretto Re Rebaudengo, foto: Andrej Peunik
- 5 Z dovoljenjem Fiévet Collection
- 6 Barbara Kruger, Govoriti je lahko, z dovoljenjem Fondazione Sandretto Re Rebaudengo
- 7 Maurizio Cattelan, Uspavanka (detajl), foto: Andrej Peunik
- 8 Z dovoljenjem Thyssen-Bornemisza Art Contemporary Collection (TBA21)

Tevž Logar

1 **JOSH KLINE: OD DEVETIH DO PETIH, 2015** (detajl)

Umetnik gledalca usmerja k vprašanju razreda: z zlitjem človekovega telesa s čistilnimi sredstvi, ki jih uporablja, Kline kritizira odnos družbe ne le do izdelkov množične proizvodnje, temveč tudi do delavskega razreda. Umetniško delo, ustvarjeno leta 2014, sovпада z razburjenjem ob neustreznem usposabljanju letalskih čistilk in čistilcev za spopadanje s krizo ob izbruhu ebole, dogodkom, ki je opozoril na socialno-ekonomsko nestabilnost ameriškega delavskega razreda.

5 **DIANE ARBUS: NAJSTNIŠKI PAR NA ULICI HUDSON, NEW YORK, 1963**

Delo Diane Arbus je zelo kontroverzno, saj pri nekaterih gledalcih vzbuja sočutje, drugim pa se njene podobe zdijo bizarne in moteče. Njena praksa je izpodbijala uveljavljene konvencije fotografije, ki narekujejo razdaljo med fotografom in motivom, kar je povzročilo surovo psihološko intenzivnost, značilno za njeno fotografsko portretiranje.

8 **DANA AWARTANI: PRIDI, NAJ TI POZDRAVIM RANE, 2020**

Instalacija je sestavljena iz obarvane in ročno vezene svile. Za ustvarjanje tekstila je bilo uporabljenih na ducate zelišč in začimb z lastnimi posebnimi kulturnimi referencami. Luknje v tkaninah so bile narejene na mestih, ki ustrezajo dejanjem kulturnega uničenja, ki so jih zagrešile islamske fundamentalistične skupine v Savdski Arabiji, Siriji, Tuniziji, Libiji, Iraku, Egiptu in Jemnu od začetka protivladnih protestov arabske pomladi leta 2010. Vseh 355 »ran« so rokodelci popravili s posebno ročno tehniko šivanja, ki se je dolgo uporabljala za popraviljanje ali obnovo tkanin.

Ko ste v dvomu, pojdite v muzej

Dokazano je, da obisk muzeja osrečuje, pomirja, osmišlja in bogati. Po ogledu razstave imamo občutek, da smo naredili nekaj dobrega za svojo dušo. In razstava v Mestnem muzeju Ljubljana Ko ste v dvomu, pojdite v muzej je odlična priložnost, da sami ali s svojimi bližnjimi doživite ta občutek.

Urša Karer

Ne ponujamo lažnih novic ali polresnic, tudi ne nove sezone popularne TV-serije ali izbora pandemičnih memov. Prav nasprotno, v prostorih razstave vas bodo vznemirila, presenetila, obogatila, očarala, spremenila in hkrati tudi pomirila dela sodobne umetnosti. Slike, kipi, tapiserije, videi, fotografije, instalacije, razglednice in zvočne kulise vas bodo nagovarjali na čisto poseben način.

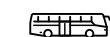
»Odkar smo se vrnili: tri kopeli po najmanj pol ure na dan. Dober spanec. Želodec je bolje, energije dovolj. Čakamo te v četrtek. Pozdrave od vseh. H. Matisse.« To je sporočilo z razglednice, ki jo je prvak moderne umetnosti avgusta 1909 z Azurne obale poslal mecenu in zbiratelju umetnosti Michaelu Steinu. Na fotografijo obale in morja je z eno potezo peresa dodal še svoj avtoportret v čolnu na vesla. Dobrih sto let kasneje razglednica s prijaznim sporočilom na razstavi pripoveduje zgodbo o pomembnosti odnosa med umetnikom in zbirateljem – slednjim predvsem v vlogi podpornika umetnosti.

Vse od starega Egipta je zbirateljstvo izraz prestiža, pa tudi politične moči. Z vzponom meščanstva je umetniška zbirka postala tudi izraz kultiviranosti in izobraženosti. Meščan-zbiratelj je stopil na umetniški trg, spodbujal razvoj umetnosti, dela posojal za razstave in tako prispeval k širjenju poznavanja umetnosti. Dandanes zasebne zbirke dopolnjujejo delo javnih muzejev. Na razstavi Ko ste v dvomu, pojdite v muzej se tako predstavlja več kot sto umetniških del iz petih mednarodnih zasebnih

zbirk. Zveneča imena sodobne in tudi starejše umetnosti so v ljubljanski Mestni muzej po odličnem izboru kuratorja Tevža Logarja pripotovala iz zbirk strastnih ljubiteljev in podpornikov umetnosti iz Romunije, Slovenije, Italije, Francije in Španije.

Če menite, da je sodobna umetnost le za izbrance, vas pa navadno zmede in pušča hladne, pa tudi tema zbirateljstva ni vaša življenjska skrb – če ste torej v dvomu, s tem ni nič narobe. Samo premislite še enkrat. Sodobna umetnost je namenjena sodobnemu gledalcu, torej vam. Do 25. aprila se ponuja edinstvena priložnost, da svoja doživetja, ideje, hotenja, želje, uvide in vprašanja z odgovori na nekatera najpomembnejša vprašanja današnjega prostora in časa premislite na razstavi skrbno izbranih del sodobne umetnosti. Umetnost je orožje. Vzemite ga v roke.

GOSPOSKA 15

LPP 2, 3, 11, 19, 27 – postajališče Križanke
LPP 1, 2, 3, 6, 9, 11, 19, 27 – postajališče Drama

BICIHELJ:
Breg 20, Zoisova cesta 2, Kongresni trg 3

Mogočna Ljubljančanka

Nataša Jazbinšek Seršen

Lipa na Borštnikovem trgu je drevo, ki nikoli ne sameva. Mogoče zdaj, v teh neprijaznih časih, ampak vedno pridejo boljši časi. To ta furmanska lipa že ve, saj je najstarejše drevo v Ljubljani, zasajeno pred skoraj 400 leti. Opazili smo, da ji zadnje čase razmere, v katerih raste, niso naklonjene. In ker se v Ljubljani trudimo ohraniti vsako drevo, smo ji na MOL z veseljem priskočili na pomoč. Da bi izboljšali njene rastle razmere, smo odstranili star kamniti obod, ki je utesnjeval njene korenine. Okrog drevesa smo nasuli zemljo, bogato s humusom, s katero bo lipa dobila vsa potrebna hranila. Postavili smo tudi novo kovinsko ograjo, ki preprečuje hojo po njenih mogočnih koreninah. Z leseno talno oporo pa želimo preprečiti morebitni zlom drevesa. Želimo si, da bi sanacija lipe podaljšala njeno življenjsko dobo in tako pripomogla k ohranitvi naravne dediščine Ljubljane.

Poročilo z 19. seje Mestnega sveta Mestne občine Ljubljana

Veronika Sorokin

Sprejeti dokumenti na 19. seji (18. 1. 2021)

Svetnice in svetniki so sprejeli Predlog Odloka o rebalansu proračuna Mestne občine Ljubljana za leto 2021 in Osnutka Odlokov o proračunu Mestne občine Ljubljana za leti 2022 in 2023. Sprejeli so tudi: • Predlog Poslovnega načrta družbe ŽALE Javno podjetje d.o.o. za leto 2021, • Predlog Odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o urejanju prometa v Mestni občini Ljubljana, • Osnutek Odloka o spremembah potekov ulic in o poimenovanju ulic, parkov in trga na območju Mestne občine Ljubljana idr.

Glavni poudarki razprave

Svetnice in svetniki so se na prvi letošnji seji v največji meri posvetili Predlogu Odloka o rebalansu proračuna Mestne občine Ljubljana za leto 2021. Potrdili so 439 milijonov evrov vreden rebalans letošnjega proračuna, ki je za 34,35 milijona evrov višji od prvotno sprejetega. Občina bo letos investicijam namenila kar 187,3 milijona evrov, s poudarkom zlasti na področje cestne infrastrukture, večje naložbe pa načrtujejo tudi za športno infrastrukturo (Plavalni center Ilirija in Atletski center Ljubljana). Med projekti na področju kulture se bodo v občini v okviru proračuna posvetili celoviti prenovi nekdanje Cukrarne, projektu obnove Roga in gradnji Minipleksa v podhodu Ajdovščina.

S strani opozicijskih svetnikov iz skupine NSi je bilo slišati nekaj kritik: **Jožef Horvat** je dejal, da so zadeve v proračunskih dokumentih prenapihnjene, zlasti na področju prodaje nepremičnin, svetnica **Mojca Sojar** pa je dodala, da je zelo vprašljivo primarno zdravstveno varstvo. Vodja Svetniškega kluba **Levica Milan Jakopič** je pripomnil, da letošnji proračun ne nameni dovolj posluha brezdomcem in starejšim in da bi bilo potrebno več vlaganj v programe za preprečevanje brezdomstva in v širjenje dnevnih centrov za starejše.

Svetnico **Mašo Kociper (SAB)** je razveselilo predvsem napovedano povečanje sredstev za investicije, zahvaljujoč katerim »bodo lahko Ljubljancani še naprej spremljali razcvet mesta«, pozdravila pa je tudi povišanje sredstev

za Javni stanovanjski sklad, ki se mu v okviru proračuna namenja skoraj 21 milijonov evrov. Med večjimi projekti sklada bo gradnja soseske s 360 stanovanji na območju komunalne cone na Povšetovi ulici.

Svetnica **Mojca Škrinjar (SDS)** je pohvalila predvsem investicije na področju kulture in naložbe v osnovne šole, zlasti v Zalogu, ki je bila po njenem mnenju dolgo časa zanemarjena. Izpostavila je, da je letošnji proračun rekorden, pri čemer je bila kritična glede višine zadolženosti občine, ki se namerava v vseh proračunskih letih zadolžiti za po 20 milijonov evrov.

Svetnice in svetniki so potrdili tudi osnutek proračunskih dokumentov za leti 2022 in 2023, v višini 417 milijonov oz. 416 milijonov evrov.

V okviru predlaganih sprememb Odloka o urejanju prometa v občini so svetnice in svetniki sprejeli uvedbo globe za voznike, neplačnike parkirnine v javnih parkirnih hišah in na javnih parkiriščih v višini 80 evrov, kajti v zadnjem času je zaznati večje število primerov izogibanj plačila parkirnine. S Predlogom se niso strinjali v skupini SDS; svetnik **Igor Horvat** je pripomnil, da se ob uvedbi globe stanje ne bo izboljšalo, in predlagal raje rešitev s postavitvijo dvojnih zapornic.

Svetniška vprašanja in pobude z odgovori mestne uprave

Z Oddelka za gospodarske dejavnosti in promet so se odzvali na pobudo svetnika **Marjana Sedmaka (LZJ)** o uvedbi brezplačnih prevozov za upokojece med 8.30 in 12. uro tudi v mestnem javnem potniškem prometu in ne le s Slovenskimi železnicami ter medkrajevnimi avtobusnimi linijami. Kot na Oddelku utemeljujejo, uvajanje brezplačnega prevoza v določenem časovnem okviru ne bo rešilo problematike, in dodajajo, da so v MOL v primerjavi s številnimi evropskimi mesti zagotovljene relativno nizke cene prevoza.

Z istega Oddelka so odgovorili tudi svetniku **Jožefu Horvatu (NSi)**, ki je podal pobudo za zamenjavo sedanje cestne razsvetljave klasičnega tipa na območju Spodnjih Črnuč z razsvetljavo tipa LED, predvsem zaradi manjše svetlobne onesnaženosti in manjše porabe električne energije. Kot so mu pojasnili, je cesta

na tem območju opremljena z natrijevimi svetilkami, ki so skladne z Uredbo o svetlobnem onesnaževanju, z ekonomskega vidika pa predstavlja zamenjava svetilk na LED v celotni dolžini ceste velik strošek. Svetnik je prejel tudi odgovor na pobudo za status Krajinskega parka Sračja dolina, Dobeno, Rašica, Gobavica. Kot sporočajo z Oddelka za varstvo okolja, se predlagano območje nahaja v štirih občinah – Ljubljani, Trzinu, Mengšu in Vodica, ter dodajajo, da je za razglasitev zavarovanega območja treba predhodno pridobiti strokovni predlog za razglasitev krajinskega parka, ki ga pripravi Zavod RS za varstvo narave. Obenem, kot so pojasnili, je območje parka že varovano z več varstvenimi statusi.

V Svetniškem klubu **Levica** so se pozanimali glede odstranjevanja snega v mestni občini in z Oddelka za gospodarske dejavnosti in promet prejeli odgovor, da je vzdrževanje prevoznosti cest v zimskih razmerah opredeljeno s prednostnimi razredi, v katere so ceste razvrščene glede na kategorijo, gostoto in strukturo prometa ter krajevne potrebe. Dodajajo, da je intenziteta izvajanja zimske službe na javnih površinah v Mestni občini Ljubljana visoka.

Z imenovanega oddelka so se odzvali še na vprašanje svetnice **Urške Honzak (Levica)** v zvezi z ukinitvijo prehoda za pešce na Dunajski cesti. Sporočili so, da so se v sklopu rekonstrukcije Dunajske ceste glede na predhodno stanje nekoliko premaknile pozicije avtobusnih postajališč. Ustrezno temu premiku je spremenjeno tudi vodenje pešcev, in sicer tako, da je zagotovljena najvišja stopnja prometne varnosti.

Zapisnik in magnetogramski zapis 18. seje Mestnega sveta Mestne občine Ljubljana, pa tudi drugih sej Mestnega sveta, lahko preberete na strani Seje Mestnega sveta na ljubljana.si.

*Vsak zase zdaj živiva, srečna sva
samo na videz kdaj kot vsi ljudje,
mlada kot prej ne bova več.
Vse dam, prav vse,
za eno noč, le eno noč,
poletno noč.*

Tudi Ljubljančani bi dali marsikaj za vsaj eno poletno noč, kot je napisala legendarna Elza Budau. Letošnje valentinovo bo namreč, kot je trenutno večina noči, drugačno. A poletje bo, tako kot v zgornji slovenski popevki, vendarle (spet) prišlo. Z njim pa, upamo, tudi igrive in ljubezni polne noči. Ko bomo lahko spet skupaj. Ker skupaj zmoremo premagati koronavirus. Prej ali slej nam bo uspelo. V Ljubljani z ljubeznijo.

BONTON V MESTNEM GOZDU

Mestni gozd nas bogati s svojo lepoto, blagodejnim vplivom na zdravje, možnostjo za druženje, rekreacijo in sprostitvev.

Hkrati je naravni vir lesa, gob, sadežev in drugih plodov, prispeva k čistejšemu okolju, ohranjanju biotske pestrosti in blaženju podnebni sprememb. **Mestni gozdni bonton** opozarja obiskovalce gozdov na primerno obnašanje v mestnem gozdu, na spoštovanje lastnine in občudovanje njegovih lepote in skrivnosti.

Mestni gozd je tudi najboljša igralnica in učilnica v naravi za vse obiskovalce. Poškrbimo, da tako tudi ostane.

SPOŠTUJEM NARAVO.

NE PUŠČAM SLEDI.

Vse odpadke odnesem s seboj in odložim v za to namenjene smetnjake ali zbirališča. Nikoli jih ne puščam v naravi.

V GOZDU NE KURIM OGNJA.

Ogenj uniči rastline in živali, zato kurim le na ustrezno urejenih kuriščih. Ogenj pred odhodom popolnoma pogasim.

HODIM PO POTEH.

Zaradi varnosti in zmanjšane vpliva na naravo se držim označenih poti. Ne hodim po pašnikih, njivah, sadovnjakih, izogibam se čebeljakov.

SPOŠTUJEM LASTNINO.

IZOGIBAM SE DELOVIŠČEM.

Izogibam se deloviščem v gozdu ter tako poskrbim za varnost sebe in drugih.

SPOZNAVAM NARAVO IN PRISPEVAM K NJENEMU OHRANJANJU.

Poznam se o naravnih vrednotah ter varovanih in zavarovanih območjih, pri obisku v naravi upoštevam pravila. Rastline in živali samo opazujem in jim ne škodujem, jih ne vznemirjam ali jemljem iz njihovega naravnega okolja. Rastline, gobe, plodove in mah nabiram, kjer in kot je dovoljeno. Lov in ribolov izvajam v skladu s pravili. Ne vstopam v gozdne rezervate in mirne cone v gozdovih in zavarovanih območjih.

NE VZNEMIRJAM ŽIVALI.

Gozdne živali so zelo plašne in se pred človekom umaknejo. Z govorjenjem živali opozarjam na svojo prisotnost. Živalim se ne približujem in jih ne hranim. Psa vodim na vrvi, ne povzročam hrupa in spoštujem pravico do miru v naravi.

SPOŠTUJEM DRUGE.

DAJEM PREDNOST ŠIBKEJŠIM.

Na poteh dajem prednost šibkejšim od sebe. Pešec ima prednost pred kolesarjem in motornimi vozili, kolesar pred motornimi vozili.

SKRIBIM ZA VARNOST.

S svojim znanjem, vedenjem in spremljanjem razmer pomagam ostalim po svojih zmogljivostih, ne da bi ogrožal svojo varnost. V primeru nesreče pokličem 112 in sledim navodilom.

Z MOTORNIMI VOZILI LE PO ZANJE NAMENJENIH CESTAH.

V gozdu vozim le po cestah, razen če to prepoveduje poseben znak. Vožnja v naravnem okolju je prepovedana.

PARKIRAM NA PARKIRIŠČIH.

Vozilo parkiram na urejenih parkiriščih tako, da ne oviram drugih. Sem zgled drugim.

SPOŠTUJEM LOKALNO SKUPNOST.

SPOZNAVAM IN UPOŠTEVAM LOKALNE OBIČAJE.

Pri svojem obisku spoznam lokalne običaje, jih spoštujem in upoštevam. Spoznavam in uporabljam lokalna imena ter podpiram lokalno skupnost.

Povzeto po kodeksu "Obisk v naravi". Več na spletni strani Zveze tabornikov Slovenije: <https://www.taborniki.si/projekti/kodeks-obisk-v-naravi/>

Projekt URBforDAN

Upravljanje in raba mestnih gozdov kot naravne dediščine v podonavskih mestih
Projekt je sofinanciran iz skladov Evropske unije (ESRR, IPA, ENI).

Spremljajte URBforDAN

f @urbfordan

www.interreg-danube.eu/urbfordan

<http://bit.ly/URBforDAN>

Mestna občina Ljubljana

OBISK V NARAVI